

ST
Különírt

Reggeli Ujság

Noviszád, 1939 november 10, péntek

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 310. szám

Merénylet Hitler ellen

Tíz perccel Hitler fávoztása után pokolgép robbant a müncheni gyűlés színhelyén — A Führer fél órával előbb fávozott mint eredetileg tervezték —
A fetteseknek még semmi nyomuk

Német támadástól fél Hollandia és Belgium

Münchenből jelentik: A Bürgerbräukellerben megtartott beszéd befejeztével este 9 óra 12 perckor Hitler vezér és kancellár a kíséretében levő előkelőségekkel együtt eltávozott. A gyűlés résztvevői még továbbra is ottmaradtak. Tíz perc múlva, 9 óra 22 perckor borzalmas robbanás történt, a gyűlés színhelyén. Az épület egy része beomlott és maga alá temette a gyűlésen résztvevő régi gárda tagjainak egy részét. A merénylet híre percek alatt elterjedt Münchenben és a helyszínére azonnal kivonultak a mentőosztagok, hogy a sebesülteket eltakarításához fogjanak. Nagy munka indult meg, amelynek során nyolc halottat és hatvannál több sebesültet hoztak ki a romok alól. Első pillantásra meg lehetett állapítani, hogy a halottak között nincs egyetlen vezető személyiség sem. A merénylet áldozatai hét férfi és egy nő. A férfiak a régi gárda tagjai, a nő pedig a Bürgerbräu pénztárosnője.

Hitler a merényletkor már vonaton ült és csak egy órával később Reslingen állomáson, ahol különvonata megállott, értesült róla. Tekintve, hogy fontos államügyek elszólitották, különvonata folytatta útját Berlin felé, ahová ma délben megérkezett.

A merénylet után a titkosrendőrség azonnal körülfárta az épületet és szeptember 3-a óta először kivilágították egész München, hogy a merénylők el ne menekülhessenek. A rendőrség azonnal 500.000 márkát tűzött ki jutalmul annak, aki a merénylet ügyében nyomra vezet. Ezt az 500.000 márkát százezer márkás magánadokzással 600.000 márkára emelték fel.

A nyomozás során először azt igyekeztek tisztázni, hogyan történt a merénylet. Valószínűnek látják, hogy rögzített pokolgépet helyeztek el az épület tetején, azon emelvény felett, amelyen Hitler beszédét elmondotta. Hitler a tervezett időnél fél órával előbb hagyta el a gyűlés színhelyét és ennek köszönheti, hogy a merénylet nem járt reá nézve katasztrófális következményekkel.

A müncheni merénylet után élethalálharc kezdődik — írja a német sajtó

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: A Deutscher Dienst a müncheni merénylettel kapcsolatban a következőket írja:

»Amikor hírt kaptunk a merényletről néhány pillanatra elállt a lélegzetünk. De mindjárt utána leírhatatlan hálát éreztünk a Gondviselés iránt, hogy Hitler életben maradt. Őt akarták megölni, mert azt hitték, hogy az ő halála szíven találja Németországot. Kik a gyilkosok? Részleteket még nem tudunk a merényletről, de egy bizonyos: a merénylők a külföld ügynökei, mögöttük külföldi háborusúszítók és zsidók állnak.

Ez a merénylet a legnagyobb mértékben megerősítette a német vezetőség és a német tömegek szilárd elhatározását, hogy a háborút győztesen fejezik be. Az ellenség csak most tudja meg igazán, kik vagyunk mi!

Németország szilárd eltökéltséggel indul harcba. Eddig még tekintettel voltunk az ellenséges államokra, de ezentul úgy bánunk el velük, hogy soha többé ne veszélyeztessék a nemzeti szocializmust. Mi ezentul új módszerekkel akadályozzuk meg az idegen bérencek munkáját. Egész Angliának meg kell tudnia, hogy Németország szilárd, hogy Németország tudja, hogy a müncheni merénylet után élethalálharc indul meg.

Hivatalos jelentés a merényletről

Berlinből jelentik: A Bürgerbräukellerben történt robbanásról tegnap délután a következő hivatalos jelentést adták ki:

A robbanás este 21 óra 20 perc körül történt, akkor, amikor Hitler és a párt többi vezető tagjai már elhagyták a termet. Hitler hivatalos államügyek elintézése miatt rövidre szabta müncheni tartózkodását és beszéde elmondása után azonnal visszautazott Berlinbe. Va-

lóságos csoda hogy a szokottnál előbb hagyta el a gyűlés színhelyét és így nem esett áldozatul annak a merényletnek, amelyet a birodalom ellenségei előkészítettek.

Hitler eddig minden évben este 20 óra 30 perckor kezdte meg beszédét és körülbelül 22 órakor fejezte be. Az idén azonban éppen azért, mert halaszthatatlan államügyek elintézése céljából Berlinbe kellett visszatérnie, félórával előbb kezdte el beszédét, mely mindössze egy óra hosszat tartott. Utána nem maradt bajtársai körében, hanem azonnal az állomásra ment kísérete tagjaival.

A merénylet következtében a Bürgerbräukeller nagytermének egész menyezete bedőlt, mert a menyezetet tartó egyetlen oszlop a robbanás következtében összedőlt. Azt a helyet, ahol az emelvény volt, amelyen Hitler munkatársaival együtt helyet foglalt, három méter magas törmelék borítja.

Eddig hét halotról tudnak, köztük az egyik asszony. A müncheni kórházakban 25 súlyos sebesültet ápolnak, köztük több asszonyt.

Az isteni Gondviselés rendelkezésére történt, hogy Hitler akkor, amikor a merénylet történt, már az állomáson beszállt vonatjába, amelyen Berlinbe kellett utaznia.

Hitler tegnap déli tizenkét órakor érkezett meg az Anhalter Bahnhofra, ahol Göring tábornagy fogadta.

A merénylet hire külföldön

A Hitler elleni merénylet híre csak a hajnali órákban vált ismeretessé Németországban és a külföldön. Ekkor közölte a német rádióállomás az első híreket a merényletről. Németországban általános felháborodást váltott ki Németország ellenségeinek újabb merénylete, de egyuttal megnyugvással fogadták, hogy Hitler már nem volt ott, amikor a pokolgép robbant.

Beogradban is mély megdöbbenéssel fogadták a merénylet híreit, amelyet a Németországgal szomszédos és baráti viszonyban levő államokban épp olyan elítéléssel fogadtak, mint a többi semleges államban. Budapestten gróf Csáky István külügyminiszter felkereste Erdmánsdorff követet és a magyar kormány nevében megdöbbenését fejezte ki a merénylet felett, egyuttal örömet fejezte ki afelett, hogy az aljas merénylők célja nem sikerült, mert a Gondviselés elhárította Hitler felől a veszélyt.

A déli olasz lapok a legnagyobb felháborodással írják a merényletről, de egyuttal örömeiknek adnak kifejezést afelett, hogy Hitler sértetlen maradt.

Az angol lapok nagy cimbetükkel hozzák a merénylet híreit, de minden kommentártól tartózkodnak.

Hágában a holland külügyminiszter felkereste a német követet és megbotránkozását juttatta kifejezésre a galád merényletfeletlen maradt.

Anglia békefellételei

Londonból jelentik: Sir Walter Leyton, a News Chronicleban cikket írt Anglia háborus céljairól, amelyek a következők:

1. Lengyelország és Csehország függetlenségének helyreállítása az érdekeltek közös megegyezése alapján, ha ez nem sikerülne, akkor pártatlan bíróság igénybevétele.

2. Ausztriában népszavazás elrendelése.

3. Középeurópában a rend helyreállítása, a kis nemzetek felvilágosítása, hogy szuverenitásuk egy részének feláldozásával biztosítani kell megélhetésüket. A békeszerződéseknél éppen az volt nagy hibájuk, hogy a dunai monarchia megszüntetésével keletkezett kis államok gazdasági fejlesztése érdekében nem tett intézkedéseket. A polgári alapjogok biztosításával a kisebbségi kérdést is rendezni kell.

4. Pénzügyi segély nyújtása a középeurópai államoknak.

Hitler kiméletlen támadása Anglia ellen

Az Oroszországgal való megegyezés az értelem műve — Nem lehet többet békéről beszélni — állapítja meg a washingtoni sajtó

A nemzeti szocialista hagyományokhoz híven szerdán este is megülték Münchenben az 1932. november 9-i nemzeti szocialista harc áldozatainak emlékét. A Bürgerbräu helyiségében összejöttek a »régigárdá« tagjai, hogy Hitler szemlét tartson felettük. Este nyolc órakor érkezett meg Hitler, akit a megjelentek viharos lelkesedéssel üdvözöltek.

Hitler a tetszésnyilvánítás elülte után megkezdte beszédét, amelyben először november 9-re emlékezett, majd beszéde további részében a következőket mondta:

»A világháborút követő években sokat beszéltek a háborus felelősségről. Mi azonban tudjuk, hogy az 1914. évi német kormány csak egy vétkes volt, még pedig az, hogy megengedte, hogy alkalmatlan pillanában vonták be a háborúba. Ugyanazok, akik ma is ellenségeink, hívták ki akkor a Németország elleni háborút ugyanazokkal a hazugságokkal és frázisokkal, mint ma. Mindnyájan, akik akkor katonák voltunk, nagyon jól tudjuk, hogy a franciák és angolok nem a harctéren győztek le bennünket. Nagy hazugságra volt szükség, hogy népünk kezéből kilopják a fegyvert. A külföldön lesznek talán, akik csodálkoznak nagy magabizságsámban. Erre azonban csak azt válaszolhatom, hogy ezt a harctéren szereztem. A háboru négy éve alatt egy pillanatig sem hittem, hogy valamelyik ellenségünk velünk egyenlő lett volna. Németországot akkor ellenségeinek hazugsága készítette megadásra. Ugyanazok az emberek hazudtak akkor is, akik ma hazudnak, mert ma is ugyanazok a háborus uszítók, akik akkor voltak.

Ennyi maradt a régiben, de egy megváltozott: Akkor gyenge kormány volt Németországnak, de ma egészen más a kormány. (Élénk tetszés.) És azért, mert a mai kormány akkor a harctéren küzdött az angolok ellen, nem viseltünk irányában nagyobb tisztelettel, mint amivel minden katona iránt tartozunk. Nem érezzük azonban magunkat gyengébbnek nála, sőt inkább erősebbnek érezzük magunkat. Akkor éppen olyan hazugságok voltak, mint ma. Akkor azt mondták: először, Nagybritannia a kis népek szabadságáért küzd. Később láttuk, hogy tultette magát Nagybritannia a kis népek szabadságán, hogy mennyit nem törődtek ezek az ugynevezett államférfiak a kis népek szabadságával, hogy félemlítették a nemzetiségeket, hogyan bántak a nemzetekkel és ugyanezt teszik ma is, amennyiben céljaiknak megfelel. Akkor azt mondták, hogy Anglia az igazságért harcol. Anglia háromszáz évig harcolt az igazságért és hála

Istennek 40 millió négyzetkilométer területet, valamint 480 millió lakost kapott, hogy uralkodjon felettük. Anglia 1914-ben állítólag az önrendelkezésért is harcolt. Azt lehetett volna várni, hogy Anglia legalább saját világbirodalmában megvalósítsa ezt az önrendelkezést. Ezt azonban valószínűleg a következő háborúra tartották fenn maguknak. (Helyeslés.) Anglia ezenkívül a civilizációért is harcolt. Mert ilyesmi csak Angliában van, azokban az angol munkásnegyedekben, ahol a tömegnyomor uralkodik. Anglia ezenkívül, mint mindig, most is a harctéren vitte az emberies érzést. Ezt ugyan gránátok és robbanóanyag formájában terjesztették. Kijelentették: Mi, angolok, nem küzdünk a német nép ellen, ellenkezőleg mi szeretjük a német népet. Churchill és Chamberlain kijelentették: Mi nem a német nép, csak a német rendszer ellen küzdünk, hogy a német népet megmentsük saját militarizmusa terheitől. Az angolok 1914-től 1918-ig kijelentették, hogy semmi kifogásuk a német kereskedelem ellen, de a gyarmatokat sem akarják elvenni Németországtól. Sőt kijelentették, hogy az egyenjoguságért harcolnak. Olyan békét kell teremteni, hogy a jövőben teljesen megszűnjön a fegyverkezés. Mert az angolok a háboru ellen is harcoltak. A kárpótlás nélküli békéért harcoltak, aminek megkoronázása az általános leszerelés és az összes nemzetek szövetsége lett volna. Mindezt Wilson 14 pontjába is befoglalta, sőt azt is hirdette, hogy bizzunk mi csak Angliában és tegyük le a fegyvert, hogy bennünket is felvegyenek a népek közösségébe. Ezután kellett volna elkövetkezni az örök békének. Ha valaki 46 millió lakosával 480 milliót igazott le, akkor könnyen megérthető ez az óhaj: Most legyen örök béke.

Háromszáz évig harcoltunk, gondolta Anglia, meggazdagodtunk, egyik országot a másik után igaztunk le, most a miénk az egész világ, hát legyen most béke — ezért kellett a népszövetségnek is a helyzet tartósságát biztosítani.

Másként történt azonban. Ma feláll egy angol miniszter és könnyes szemekkel rebegi, oh, hogyan szeretnénk megegyezni Németországgal, ha hihetnénk a német kormány szavának. Ugyanazt mondom én is: Ej, de szívesen megegyeznék az angolokkal, hogyha hinni lehetne vezetőiknek. (Élénk helyeslés.) Mikor hazudott valaki szegyeteljesebben, mikor csalt és vezetett félre, mint azt az angol államférfiak tették az elmúlt két évtized alatt a németekkel?

Hol maradt a népek megígért szabadsága? Hol az az igazság, amely nem ismer győzöt és legyőzöttet? Hol maradt a nemzetek önrendelkezési joga? Lemoadtak a hadikártérítésről, jóvátételről? Megtörtént-e az általános lefegyverzés? Mindez hazugság volt. Millió és millió németet szakítottak el tőlünk és olyan terheket raktak ránk, hogy száz évig is cipelhettük volna. Angliának azonban egy demokrata és burzsoá Németország hitt. Ezt a Németországot állandóan becsapták. A versaillesi szerződésnek sok szegyeteljes pontja elleni tiltakozás szülte a nemzeti szocialista mozgalmat, amely győzelmes utra indult és meghódította Németországot.

El kell ismerni, hogy Angliában igen sokan vannak, akik nem ilyenek, de ezeknek nincsenek összeköttetések. Mi évek óta kerestük az ilyen angolt, de nem találtuk meg és számunkra nézve ez a legfontosabb. Egész politikánk célja a Franciaországgal és Angliával való megegyezés volt. Annyi mindenről mondtunk le ennek érdekében, amit egy másik kormány sem tehetett volna meg. Az életünkről azonban nem mondhatunk le. Sohasem akartam beavatkozni Anglia vagy Franciaország belügyeibe, de ha egyik Rajánál vannak, a másik szerint angol azt mondja, Anglia határai a Litvánianál, akkor erre csak az lehet a válasz: szíveskedjenek visszamenni a Themzéhez, különben segítünk majd, hogy megtalálják határukat.

A mai Németország kész határait megvédeni és életét biztosítani. Amikor Halifax azt mondja, hogy a művészet és kultúra híve és ezért akarja megsemmisíteni Németországot, akkor mi csak azt felelhetjük neki: Uram, nekünk akkor volt már kulturánk, amikor Önöknek fogalmuk sem volt arról, mi az a kultúra. Az elmúlt hat év alatt Németország többet tett a kulturáért, mint Anglia az utóbbi száz év alatt. Nem elégedtem meg azonban azzal, hogy Németországnak csak kulturáját emeljem, hanem erejét is növeltem. Emellett a fegyveres erő mögött áll az egész német nép, olyan egységesen, mint eddig még sohasem. Ennek az új német birodalomnak nem volt semmilyen háborus célja Angliával és Franciaországgal szemben. Ha mégis megtámadtak bennünket, annak nincsen semmi összefüggése Ausztriával, Csehországgal vagy Lengyelországgal — erről gyorsan megfeledeztek, Lengyelország pedig sohasem volt fontos Angliának. Az angolok azt mondják, hogy más hadicéljaik vannak. Ha azonban a

Amint egyszer már kijelentettem: Mindent el lehet képzelni, csak azt nem, hogy kapituláljunk, úgy ma is hangsúlyozom, hogy mindent el lehet képzelni, de kapitulációt soha. Ha azt mondják, hogy a háboru esetleg három évig is eltarthat, arra azt válaszolom, hogy az mellékes, de Németország sohasem fog kapitulálni, sem most, sem a jövőben. A brit hadüzenet napján utasítottam Göring tábornagyot, hogy tegyen meg minden előkészületet öt éves háborúra. Mi megmutatjuk, hogy mit tehet egy 80 milliós nemzet, ha egységes vezetés alatt áll és egységes akarat hatja át.

Németország 1914-ben vaktában rohant a háboruba, mi azonban éveken keresztül előkészítettük a német népet lelkiileg és ami különösen fontos, gazdasági téren. Ebből a háborúból csak egy nép kerülhet ki győztesen és ez Németország. Lehet, hogy Churchill nem hiszi el amit mondok, de én ezt öregségének tulajdonítom. Azt hiszem mások sem hitték ezt el, így a lengyelek, de őket Churchill, Chamberlain és társaik tanították erre. A lengyelországi háboru azonban megmutatta, hogy mit jelent ma Németország. Tíz nap alatt levertük azt az államot, amelynek évi újonc állománya 300.000 Franciaország 120.000 újonccal szemben. Harminc nap alatt pedig teljes kapitulációra kényszerítettük. Mégsem feledkezünk el arról, hogy mennyire segített a harcban a Gondviselés és ezért hálásak is vagyunk irányában. Szilárdan hisszük, hogy a Gondviselés akarta, hogy minden úgy végződjék, ahogy végződött.

HITLER BESZÉDÉNEK HATÁSA

Hitler beszédét a tegnap reggeli német lapok első oldalukon közlik és rámutatnak arra, hogy a Németország győzelmébe vetett hit megin-

gathatlan minden német lelkében. Washingtoni vélemény szerint a beszéd után megszűnt minden lehetőség arra, hogy a békéről beszéljenek.

Anglia nem akar békét. Ezt tegnap ismét hallottuk. Én már reichstagi beszédemben közöltem, hogy személyesen semmi más mondanivalóm nincs. Csak azt sajnáljuk, hogy Franciaország a brit háborus uszítók szolgálatába állott. Mi sohasem féltünk egyik fronton sem. Két harctéren is mutattunk fel sikereket. Most már csak egy frontunk van és hogy itt is sikeresen küzdünk, arról mindenki meg lehet győződve.

Az Oroszországgal való megegyezés az értelem megegyezése. Valamikor a két nép végkimerülésig harcolt egymás ellen. Most azonban megegyeztünk egymással, hogy ezt a szíveséget nem tesszük meg egyszerűen Londonnak és Párisnak. Amint az 1813. és 1814. évi Poroszországot nem lehet összehasonlítani az 1806. évvel, úgy nem lehet az 1939, 1940, 1941. és 1942. évi Németországot az 1914, 1915, 1916, 1917. és 1918. évvel összehasonlítani

Lon
franci
sa ell
sem t
Vilma
belga
A Re
lentés
a bék
niumo
végleg
A brit
cia ko
Beij
hány
Anglia
mert
várail
zöket.
békef
nyoma

Lan
ismert
Roose
te, ho
baveté
ga és
nyezés
janak

»
nézve,
lyos.
pitotta
amely
selésé
azonb
külésl
lizáció
A c
»Eb
tákra
elfjár
munká
jár er
vagyu
mulasz
méltós
zük.
tudta
sült e
Ha r
mond
nak,
imnep
sekkor
kedés
Most
ni az

Ha
L
hollan
ügynö
»A
a ném
seket.
lenálta
ra. Dé
folyó
nagyra
A
Öfelsé
és jó
A belg

A német támadástól való félelemben tette meg békefelhívását a holland királynő és a belga király

A semlegesek örömmel vették a békefelhívást — Nagy német csapatösszevonások Belgium és Hollandia határán — A német sajtó támadása a két nyugati semleges állam ellen — A Vatikán lapja a világot fenyegető kommunista veszedelemtől

Londonból jelentik: Az angol és francia sajtó elutasító magatartása ellenére, a brit kormány mégsem térhet egyszerűen napirendre Vilma holland királynő és Lipót belga király béke felhívása felett. A Reuter ügynökség londoni jelentése szerint az angol kormány a békefelhívást eljutattja a dominiumok kormányaihoz, mielőtt véleges választ megfogalmazná. A brit kormány lépéséről a francia kormányt is értesíteni fogja.

Belgium és Hollandia csak néhány nap múlva kapnak választ Angliától. A válasz azért is késik, mert a belga-holland békefelhívás váratlanul érte az illetékes tényezőket. Az azonban tény, hogy a békefelhívás világszerte mély benyomást keltett.

Lansbury az angol munkáspárt ismert vezére táviratot intézett Roosevelt elnökhöz, amelyben kérte, hogy minden tekintélyének latbavetéseivel hasson oda, hogy a belga és holland uralkodók kezdeményezése járjon eredménnyel és hivjanak össze konferenciát, amelyen

»Beszéljünk nyíltan. A nemzetközi helyzet abból a szempontból nézve, amely miránk vonatkozik, nem kétségbeejtő ugyan, de súlyos. A belga és holland határ közelében csapatösszevonásokat állapítottak meg. Ugyanakkor a német sajtó harcot indított ellenünk, amely nem nélkülözi a fenyegetést. Az angol tengeri ellenőrzés elviselelével, mi állítólag megsértettük volna semlegességünket, Belgium azonban békeszerető politikát folytat. A béke vára és annak a kibékülésnek az eleme, amely egyedül tudja megmenteni az emberi civilizációt.«

A cikk a következőképpen érveket:

»Ebben a pillanatban a diplomatákra hárul a munka és semmilyen eljárásnak nem szabad zavarni munkájukat. Ha erőfeszítésük nem jár eredménnyel, akkor is biztosak vagyunk abban, hogy semmit sem mulasztunk el, hogy az ország méltóságát érintetlenül megőrizzük. Országunk a múltban megtudta védeni biztonságát és egyesült erővel való együttműködését. Ha megtámadnának bennünket, mondta őfelsége az amerikaiaknak, ellentétben az 1937-ben tett ünnepélyes és határozott kijelentésekkel, valamint a háború kitörésekor tett nyilatkozatokkal, késlekedés nélkül harcolni fogunk. Most is hadsereg mögött fog állni az egész ország. Olyan időben

Ha Németország Hollandián keresztül támadna...

Londonból jelentik: Azokkal a hírekkel kapcsolatban, hogy a holland határ mentén nagy német csapatösszevonás folyik, a Reuter ügynökség katonai szakértője a következőket írja:

»A Hollandia déli részén keresztül történő támadás, alkalmat adna a német hadseregnek arra, hogy oldalba támadja meg a szövetségeket. A belgák készek az Ardennek lejtőin és Lüttich környékén ellenállni, nem készültek azonban fel Hollandia felől érkező támadásra. Dél-Hollandia védelme nem erős, a hollandok azonban a Meuse folyó mentén egész sor erődítményt emeltek, bár ezek nem olyan nagyarányúak.

A világháború után a belga hadsereget teljesen újjászervezték. Őfelsége Lipót király, mint főparancsnok nagy ügyességet mutatott és jó tisztikart szervezett, a király befolyása a tisztikarra igen nagy. A belga hadsereg felépítése és fegyverei a legmodernebbek, a had-

kísérletet kellene tenni az ellenségeskedés beszüntetésére.

A norvég, dán és svéd királyok, valamint Finnország köztársasági elnöke sürgönyileg köszönték meg Vilma királynőnek és Lipót királynak békefelhívásukat és közölték, hogy csatlakoznak ahhoz.

Az amerikai szenátus több tagja a legnagyobb elismerései nyilatkozott a belga és holland államfők béke akciójáról és annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy a semleges államok mind támogatni fogják Vilma királynő és Lipót király kezdeményezését.

Belgiumban, ahol három nap óta nagy a nyugtalanság, az nem csökkent a hágai béke felhívás után sem. A lapok, amelyek nagy elővigyázatossággal irnak, mind megállapítják, hogy a helyzet rendkívül súlyos. A hivatalos körök véleményét legjobban a »Soir« c. lap juttatja kifejezésre abban a nyilatkozatban, amit Pierot miniszterelnök tett a lap főszerkesztője előtt. A cikk »Súlyos órák« cím alatt a következőket írja.

Belgiumban egyébként az elmúlt éjjel újabb behívások voltak. Belgium délkeleti részében az összes közlekedési eszközöket is lefoglalták a hadsereg céljaira. A francia határról a csapatokat az északkeleti részekre irányították. Belgiumban jelenleg 600.000 ember áll fegyverben.

A római Messagero szerint a hágai megbeszélés csak néhány óráig hozott megkönnyebbülést Belgiumban. Amióta nyilvánvaló lett, hogy a szövetségesek nem hajlandók tárgyalni, újból aggodalom tölt el mindenkit. Még mértékadó körökben is az a vélemény, hogy a váratlan hágai találkozó hátterében nem rejtőzik-e sokkal fontosabb körülmény, mint a közzétett béke

NÉMETORSZÁG A BELGA ÉS HOLLAND HATÁR MELLETT IS KIÉPÍTETTE A VÉDŐÖVEZETET

Berlinből jelentik: Németország a nyugati határon épített védővonalat most a belga és holland határ mentén is kiépítette. Német jelentés szerint, ha Belgiumon vagy Hollandián keresztül akarnák megtámadni Németországot, akkor az ellenség itt is vasba, betonba és gránitba ütközne.

sereg erkölse pedig magas színvonalon áll.

A holland hadseregnek nagy gyarmati tapasztalatai vannak, de száz év óta nem harcolt a kontinensen.

LENGVELORSZÁG ÉS CSEHORSZÁG VISSZAÁLLÍTÁSA NÉLKÜL NEM LEHET BÉKE — IRJA A FRANCIA SAJTÓ

Párisból jelentik: A tegnapi reggeli francia lapok szintén behatóan foglalkoznak a belga-holland békeakcióval, de azt írják, hogy nem lehet kielégítő választ adni erre a nemes kezdeményezésre mindaddig, amíg Anglia és Franciaország, amelyek pontosan is-

mertették álláspontjukat a béke tekintetében, nem nyerne e tekintetben teljes elégtételt.

Az Epocque azt írja hogy Franciaország és Nagybritánia nem ülhetnek fel semmi mesterkedésnek. Ismeretes, hogy az a béke, amelyet Németország követel, véglegesen elismerné a Lengyelország és Csehország feletti győzelmet és a Középeurópa feletti uralom elismerését is jelentené.

Németország nem hajlandó sokáig tünni...

Brüsszelből jelentik: A belga távirati ügynökség berlini szerkesztője igen magas állású német személyiségtől nyert értesülései alapján közli, hogy Németországban igen szigorúan itélik meg Belgium és Hollandia engedékeny magatartását az angol ostromzárral kapcsolatban. Közölték azt is a hírlapíróval, hogy Németország nem hajlandó sokáig tünni ezt.

Belgiumban egyébként az elmúlt éjjel újabb behívások voltak. Belgium délkeleti részében az összes közlekedési eszközöket is lefoglalták a hadsereg céljaira. A francia határról a csapatokat az északkeleti részekre irányították. Belgiumban jelenleg 600.000 ember áll fegyverben.

A római Messagero szerint a hágai megbeszélés csak néhány óráig hozott megkönnyebbülést Belgiumban. Amióta nyilvánvaló lett, hogy a szövetségesek nem hajlandók tárgyalni, újból aggodalom tölt el mindenkit. Még mértékadó körökben is az a vélemény, hogy a váratlan hágai találkozó hátterében nem rejtőzik-e sokkal fontosabb körülmény, mint a közzétett béke

felhívás. A belga király utazása olyan gyorsan és váratlanul történt, hogy az mindenkit meglepett.

Mértékadó körök véleménye szerint a hágai megbeszélés közvetlen oka az volt, hogy a veszélyzőna most a belga-holland határ felé húzódott. A találkozó oka a nagyarányú német csapatösszevonás és összefüggéssel a félelembel, amelyet egy esetleges német támadás keltett.

Hollandiában az ország déli részein újabb területeket árasztottak el vízzel. Egész Hollandiában lázasan folynak a védelmi munkálatok és további behívások történetek.

A szovjet célja az általános proletárdiktatúra — mondja a Vatikán

Rómából jelentik: Az Osservatore Romano, a Szentszék hivatalos lapja éles támadást intézett a szovjet ellen. A lap szerint a szovjet-köztársaságok szövetségének ma sokkal inkább célja, mint valaha is volt, hogy elősegítse az általános proletárdiktatúra létrejöttét. Ezt bizonyítja a Kominternnek az a kiáltványa, amelyet a világ munkásaihoz intézett. A kiáltványban a munkásokat arra szólítják fel, hogy osztályharcot idézzenek elő, amellyel megváltoztatják a társadalmi rendet.

— Nem tehetünk különbséget a moszkvai kormány és Komintern között — folytatja az Osservatore Romano. Az említett kiáltványban Moszkva kijelenti, hogy harcot folytat valamennyi európai és amerikai állam ellen. Ribbentrop legutóbb Danzigban kijelentette, hogy a német-szovjet barátságot a jövőben még inkább kimélyítik. A Komintern erre a válaszlóra, hogy Franciaország és Anglia mellett Németországot is a vádlottak padjára ültette. A kommunista kiáltvány csak azokat lephette meg akik azt hitték, hogy a szovjet semleges lesz és csak az a célja, hogy az elnyomott lengyelországi ukrán és fehérorosz kisebbségeket felszabadítsa. A szovjet ma is világforradalmat kíván elérni és ennek kirombanásán a szovjet diplomácia a Kominternnel együtt dolgozik. A proletárdiktatúra semmi más, mint az alacsony ösztönök parancsuralma. A szovjetkormányban és a Kominternben ugyanazok az emberek ülnek és ugyanazokkal az eszközökkel is dolgoznak, — fejezi be cikkét a Osservatore Romano.

FRANCIAORSZÁG FOLYTATJA A KOMMUNISTÁK ELLENI KÜZDELMET

Párisban kiméletlenül folytatják a kommunisták elleni harcot. A rendőrség házkutatást tartott a kommunista szakszervezetek szék-

házaiban és lefoglalta az ott talált összes iratokat, a helyiségeket pedig lepecsételte.

A párisi bíróság egyenként két évre ítelt több munkást, akik a gyárakban lázító beszédeket tartottak, a kommunisták elleni kiméletlen fellépés miatt.

A boszniai szerbek ellenzik a külön Bosznia-Hercegovina bánóság felállítását

A szlovének értesülése szerint nagy szerb bánóságot létesítenek

Dr. Kulenovic Dzsifer, a boszniai muzulmánok vezére — mint ismeretes — az újságírók előtt kijelentette, hogy

a muzulmánok arra törekednek, hogy Bosznia és Hercegovina külön önkormányzati bánóság legyen.

Ez a nyilatkozat az egész országban a legnagyobb fokú érdeklődést keltette. Különösen élénken kommentálják a nyilatkozatot Boszniában. A boszniai muzulmánok helyesléssel fogadták, míg

a szerbek jó része tiltakozik ellene.

Erre vall az, hogy a sarajevói szerb egyesületek vezetői értekezletet tartottak, amelyen egyhangulag kimondták, hogy nem helyeslik a miniszternek a boszniai bánóság megalakítására vonatkozó mozgalmát.

Azt kívánják, hogy Bosznia továbbra is közvetlenül Beográdhhoz tartozzon.

A Jugoszláv Nemzeti Párt sarajevói szervezete szintén amellelt foglalt állást, hogy Boszniát és Hercegovinát a megalakítandó Szerb bánóságba kebelezzék be.

A HORVÁTOK ÁLLÁSPONTJA

Ugyanezzel a kérdéssel foglalkozott a Hrvatszki Dnevnik, dr. Macsek lapjának tegnapi száma is. A cikket a beográdi Vreme is átvette. A Hrvatszki Dnevnik többek között a következőket jegyezte meg:

»Egyes lapok írásmódja azt a benyomást kelti, hogy a horvát és szlovén bánáson kívüli egész területet egyszerűen szerb bánágnak kívánják nyilvánítani. Csak egy pillantást vessünk a térképre és azonnal látjuk, hogy

ez a felfogás lehetetlen, igazságtalan és nem demokratikus.

Az augusztus 26-i egyezményben kimondtuk, hogy az ország többi részéről külön tárgyalunk. Aki tehát Bosznia és Hercegovina önkormányzata ellen és az egységes szerb bánóság mellett van, annak tudnia kell, hogy

ennek a bánágnak területi hatáskörét a horvátokkal egyetértésben állapítják majd meg, mint ahogy a Horvát bánóság felállításakor is megkérdezték a szerbeket.

A SZLOVÉN BÁNSÁG KÉRDÉSE

A lyublyanai Jutro szintén nagy cikket írt az ország újjászervezéséről. Véleménye szerint

a Szlovén bánóság megszervezését hamarosan végre kell hajtani.

Az ország három bánóságra osztandó és pedig

a meglévő Horvát bánáson kívül Szerb és Szlovén bánóság is létesítendő.

Ez utóbbi kettőnek ugyanolyan jogokat kell kapnia, mint a Horvát

bánágnak. Véleményünk szerint — írja a lap —

a szerbek nem mennek bele abba, hogy területüket több bánóságra osszák.

Aki ezt várja, csalódik.

A RÉGI RADIKÁLIS PÁRT DR. MARKOVICS MINISZTER ELLEN

A régi radikális párt főbizottsága a sajtóhoz közleményt juttatott el, amely szerint

dr. Markovics Lázár igazságügyminiszternek semmi kapcsolata nincs a régi radikális párttal

és azok a gyűlések, amelyeket dr.

Markovics hivat össze radikálisok gyűlése név alatt, nem tekinthetők radikális gyűléseknek.

TANÁCSKOZÁS A MINISZTERELNÖKNÉL

Szerdán Beográdba érkezett dr. Subásics Iván horvát bán. Cvetkovic Dragisa miniszterelnök kabinetjében megbeszélés volt, amelyen a miniszterelnökön kívül dr. Macsek Vlatko, dr. Sutej pénzügyminiszter és dr. Subásics Iván horvát bán vett részt.

A DRÁGASÁG LEKÜZDÉSÉRŐL SZÓLÓ RENDELET A HORVÁT BÁNSÁGBAN NEM ÉRVÉNYES

Dr. Subásics Iván horvát bán körlevelet intézett a horvát bíróságokhoz és közölte, hogy a beográdi kormány által ez év szeptember 29-én az áremelés leküzdésére kiadott rendelet a Horvát bánóság területére nem érvényes. A megegyezés szerint a Horvát bánóság területére csak a horvát szábor, vagy a horvát bán által kiadott rendelet érvényes, tehát a kérdéses rendelet horvát területeken nem alkalmazható.

Országos református ifjusági konferencia Feketicse

Vasárnap és hétfőn országos értekezletet tartott Feketicse a jugoszláv református egyházak közösen rendezett ifjusági konferenciáján. A konferencián 26 református egyházak 129 taggal képviseltette magát az alábbiak vezetésével: Debelyacsáról Tóth Attila tanító, Noviitebejről Csüllög Imre, Knezevi Vinogradról ifj. Varga János presbiter, Kottlináról Molnár Sándor presbiter, Szuzáról Szücs Sándor egyházgondnok, Zmajeváról Varga Juliska, Karanacról Csók János presbiter, Maradikról Pikkell János, Kőőgről Lukó Dávid egyházgondnok, Rumenkáról Bátori Eszter, Velika Piszanicáról Csokonyai Mihály presbiter, Paesiről Félbel Nándor presbiter, Sztáramoravicáról Hajdu István presbiter, Petrovgrádról Bojin Anna, Paesevéről Alföldi Mihály, Lugról Banai Benjámín, Sztárijankoveiről Oláh Vilmos predikátor, Kuláról Kovács Károly tanító, Vojovicáról Tomka Miklós, Novi Vrbászról Kern Dániel református segédlelkész, Beográdból Kincses Zoltán református helyettes-lelkész, Sztáriszvácról Schneider Mihály, Torzsáról Machmer István vezetésével 129 ifjusági egyesületi tag.

Megjelent a konferencián P. H. Sitters anglikán lelkész, a jugoszláv keresztyén ifjusági egyesületek nemzeti szövetségének elnöke is. Kovandzics Branislav főtitkár kíséretében, magával hozva a keresztyén ifjusági egyesületek elnökének és elnöknőjének sajátkezű aláírásával ellátott kitüntető diplomáját is, amelyet lelkes szavak kíséretében adott át a református egyház ifjusági egyesületeinek.

A konferencia előadója dr. Karacsony Sándor budapesti egyetemi tanár, az európai keresztyén ifjusági egyesületek genfi központi szervezetének főtitkára, vasárnap délelőtt és este, templomi ünnepély keretében megváltó erejű beszédben fejtette ki, hogy mi a keresztyén ifjusági egyesületek célja, mi szükséges a cél elérésére és mi az oka a sikertelenségnek. Mindkét előadás

nagy hatást váltott ki a templomot zsúfolásig megtöltött ifjusági kiküldöttek és egyháztagok között.

A vasárnap esti templomi ünnepély keretében Bojin Anna a petrovgrádiak kiváló szavaló művésznője drámai erő-

vel mondotta el Bódás Jánosnak, a kiváló református papköltőnek nagyszerű költeményét: »A cövek-et, Kincses Zoltán beográdi református lelkész, gyönyörű baritonján ősrégi református egyházi énekeket énekelte Bartha Gábor igazgató-tanító mestere orgona kíséretével. Vasárnap délután az ifjusági otthon nagyteremben rendkívül

jól sikerült műsoros estét rendeztek a kiküldöttek.

A műsor összejövetelt a feketicsi ifjuság zenekarának játéka vezette be, amelyet Lángh Zoltán vezetett, majd a német egyházak kiküldöttei Oláh Vilmos vezetésével karéneket adtak elő, fegyverzetten és nagy sikerrel. Szilágyi Zsófia szavalt alkalmi költeményeket igen tehetségesen, majd Bojin Anna a petrovgrádiak kiküldötte, kellemes, bárosnyos alt hangján magyar dalokat énekelte, amelyeket a közönség viharos tapsaira kénytelen volt megújítani. Főris Margitka a szuzai kiküldött kész művészhőként mutatkozott be, ugyanis mint Mecs költeményeinek tehetséges recitátornője, ugyanis mint kiváló előadóművész, Végh Zoltán paesevói kiküldött Ady verseket szavalt szintén nagyon tehetségesen, majd Hallgató Ilonka kulai kiküldött saját költeményét szavaltta el igen kedvesen, Szücs Sándor feketicsi delegátus pedig Petőfi verseivel aratott megérdemelt nagy sikert. Majd ismét Bojin Anna lépett a pódiumra a közönség viharos tapsai között s Reményiknek néhány versét szavaltta el óriási sikerrel. Ugyancsak nagy sikere volt Tomka Miklós vojlovicai kiküldött székely költeményeinek is, de lelkes tapsokat aratott Schneider Pál vrbászi kiküldött is, németnyelvű költeményeivel. A műsor szünetei közben a feketicsi ifjusági zenekar eredeti magyar és székely népdalokat játszott, Bartók és Kodály gyűjteményéből, amelyeket a közönség többször megismételtetett.

A tulajdonképeni konferencia hétfőn délelőtt zajlott le, amikor az összes kiküldöttek vezetői helyzetjelentést terjesztettek be, ismertetve eddigi munkásságukat és munkájuk esetleges akadályait, majd Agoston Sándor püspök előterjesztésére a konferencia határozati javaslatban állapította meg az egységes munkatervet, illetve munkarendet, a munka sikeres folytatásá-

ra nélkülözhetetlen segédeszközöket is, így többek között a Reggeli Ujság Közművelődési Tanácsa által kiadott előadásorozatot

és a Petrovgrádon megjelenő Ifjusági lapot. Majd Agoston Sándor püspök javaslatára a konferencia táviratban üdvözölte Öfelsége II. Petar királyt az ifjusági egyesületek legfelsőbb védnökét, Öfelsége Pávle régensherceget és fenséges nejét Olga hercegasszonyt. A konferenciát közös ebéd zárta be, amelyet a feketicsi ifjusági egyesület tagjai készítettek el és szolgáltak fel vendégeknek, Agoston Sándorné főtitkár asszony mindenre kiterjedő, figyelmes vezetésével. A konferencia tagjai a jól végzett munka biztos tudatában oszolták szét, azzal a felett szándékkal, hogy egy év múlva a rendszeres munka eredményeként az eddigieket felülmúló eredményről számolhatnak majd be.

Megharagudott a feleségére

és alaposan elverte az asszony rokonait

Szuboticáról jelentik: Balázs Piri Mátyás 35 éves szubotici napszám-szerdán keményen összekocant élete párjával, ami annyira elkésé-ritette, hogy bevette magát az egyik vendéglőbe és leitta magát. Hangos dallikozással hazafelé vette az útját s minden lépésnél nött elkeseredettsége. Amikor már szinte az egész világot ellenségének látta, rossz sorsa eléje vetette felesége két rokonát, Racsmányi Sándort és Kapás Györgyöt, láttukra előntötte a pulykaméreg s elhatározta, hogy az asszonynak ellene elkövetett sértetéseit a kedves rokonokon bosszulja meg.

Azonnal a tetek mezejére lépett s a meglepett férfiakat könyörtelenül megöklözte. A lovasias ügybe természetesen beleavatkozott a rendőrség is és Balázs Piri Mátyás fölött tegnap délelőtt ítéletet mondott a szubotici rendőrbíró. A magáról megfeledezett napszámot a rendőrbíró 250 dinár pénzbírságra, átváltoztatható két napi elzárásra ítélte, amit az elítelt nagy bünbánattal vett tudomásul.

Fegyházra ítélték egy svájci kömüvest, mert egy erődítmény tervrajzát akarta külföldre eladni

Báselelől jelentik: A svájci központi haditörvényszék kétévi fegyházra és polgári jogainak öt évre szóló felfüggesztésére ítélte egy svájci állampolgárt, katonai titok megsértése miatt. A vádlott még a mozgósítás előtt mint kömüves dolgozott az egyik erődítmény munkálatainál. Azután hosszabb ideig munkanélküli volt s mint beigazolódott, tervrajzot készített az erődítményről.

Röviddel ezután Németországban kapott munkát és ott tartózkodása ideje alatt megkísérelte, hogy a tervrajzot eladja. Illetékes helyen azonban nem reflektáltak szolgálataira, elutasították a tervrajzzal együtt és azonnal kiutasították az országból.

Amikor hazatért Svájcba, egy német állampolgár feljelentette és így került a haditörvényszék elé. A törvényszéki ítélet még azt is kimondta, hogy a vádlott többé nem lehet a svájci hadsereg tagja.

SIERA csoda szuper 3.100.- din.

Eladja: „Radiolux” Noviszád, Kr. Alekszandra 24 és Gelb Béla Kralya Petra II. u. 23 sz

Verekedők a bíróság előtt

Tárgyalások a noviszádi törvényszék egyesbíróján

Damjánovics Dusan noviszádi bűntető egyesbíró tegnap délelőtt több kisebb ügyet tárgyalta a törvényszéken. Kolarics Koszta szilbási földműves sikksasztás vádjával terhelten állott a bíróság elé. A vádirat szerint Kolarics ez év februárjában Mahler Johann bulykeszi kendergyárostól 8000 dinárt kapott kendervásárlásra, Kolarics vett is kender,

1500 dinárt azonban eltulajdonított a pénzből.

A vádlott beismerésben volt, szorult helyzetével védekezett, majd kijelentette, hogy nem 1500, hanem csak 1028 dinárt költött el. A bíróság a perbeszéd elhangzása után bűnösnek nyilvánította Kolaricsot és

20 napi elzárásra ítélte,

az enyhítő körülményekre való tekintettel azonban a büntetés kitöltését egy évre felfüggesztette. Ezenkívül kötelezte a bíróság a vádlottat, hogy megegyezés szerinti határidőn belül az 1028 dinárt visszatérítse a károsultnak.

Kanazir Milos noviszádi munkás a múlt év augusztus 7-én Forgács Benő noviszádi kereskedő tanyáján juhászboltjával súlyos sérüléseket ejtett Jociin Ilonán. Kanazir kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát és tettét nagyon megbánta már, de a kritikus alkalmakkal a sértett olyan kihívóan viselkedett vele szemben, hogy nem tehetett mást elhallgattatására. Neki ugyanis a sértett Mariska nevű lányával volt nézeteltérése, amely már-már békésen befejeződött, amikor közbe értotta magát a sértett s ez nagyon kihozta sodrából. A bíróság a sértett és a tanúk kihallgatása után

egyhazi szigorított fogházra ítélte Kanazirt,

aki az ítéletben megnyugodott.

Sákiés Szevén noviszádi munkás a múlt év május 26-án a noviszádi Buzatérien összeszólkkozott Jovánovics Csedomirral, akit a vita hevében kapójával leütött, majd

akkorát vágott Jovánovics védekezésül maga elé tartott karjára, hogy menten eltörött.

A tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert Jovánovics megtámadta őt s kénytelen volt védekezni. Mivel az egyetlen szemtanút, Szávinnet időközben megölték, s a sértett nem szolgálhatott konkrét bizonyítékokkal, a bíróság elfogadta a vádlott védekezését és jogos önvédelemben okozott súlyos testisértes címén jogerősen felmentette a vád és következményei alól.

ANGOL TÁMADÁS A SZOVJET ÉS NÉMETORSZÁG ELLEN

Londonból jelentik: A Times vezércikkében élesen támadja Németországot és Szovjetországot. Sztalinról azt írja a lap, hogy nem tudni róla, micsoda: nacionalista-e vagy internacionalista, cári pánszlávista-e vagy pacifista. Németország és Szovjetországot vezetői olyan bizonytalan politikát folytatnak, hogy nem lehet róla véleményt alkotni. Ugy látszik azonban, hogy Sztalin ugyanazon az uton halad, mint a kommunista propaganda.

Agyonlőtte magát dr. Schmaus Dezső apatini ügyvéd

A súlyos idegbajban szenvedő férfi vadászfegyverrel a szájába lőtt és azonnal meghalt

Apatinból jelentik: Tegnap reggel megdöbbentő hír kelt szárnyra Apatinban: dr. Schmaus Dezső ügyvéd, Schmaus Endre, Bács-Bodrogvármegye hajdani főispánjának fia öngyilkosságot követett el. Dr. Schmaus tegnap reggel a rendes időben ébredt, hangulata kitűnő volt és családtagjai közül senki sem gondolt arra, hogy az ügyvéd a halálra készül. A vizsgálat megállapítása szerint dr. Schmaus idegbaja miatt követte el végzetes tettét. Hét óra felé borotválkozni készült és hement a fürdőszobába, ahonnan nem sokkal később dörrenés hallatszott. Felesége a lövés zajára a fürdőszobába futott, ott

szétronsolt fejjel, holtan feküdt a szerencsétlen férfi, mellette vadászfegyvere hevert.

Azonnal értesítették dr. Blum Sándor orvost, aki a helyszínre sietett, de már csak a beállott halált állapíthatta meg. Dr. Schmaus a szájába illesztette a vadászfegyver cső-

vét s a lövés ereje szétvetette a szerencsétlen ember fejét.

Dr. Schmaus 1885 november 17-én született Szomborban, a világháború huszártszti rangban küzdött végig. Apatinban a háboru befejezése után telepedett le. Résztvett minden kulturmegmozdulásban, az egyesületekben vezetőserepet töltött be, ezenkívül a tűzoltóság fejlesztése terén tett hasznos szolgálásokat s több irányú könyvet is írt. Négy évvel ezelőtt idegbajára való tekintettel a noviszádi ügyvédi kamara nyugdíjazta. Mivel Schmaus dr. rendezett anyagi viszonyok között, a legteljesebb családi boldogságban élt, bizonyosra veszik, hogy idegbaja feletti elkeseredésében vált meg az élettől.

Dr. Schmaus halála nemcsak Jugoszláviában, hanem a határon túl is nagy megdöbbenést és általános részvétet keltett, temetése ma délután 4 órakor lesz a Kr. Alekszandra ucai gyászszobából.

Fordulat a topolai Kerületi Földműves Gabonaszövetkezet ügyében

Az igazságügyminisztérium elrendelte dr. Bogdánovics Luka királyi közigygyzó ellen a vizsgálat mielőbbi befejezését és utasította az államügyészséget a vádirat elkészítésére

Szuboticáról jelentik: A topolai Kerületi Földműves Gabonaszövetkezetben történt milliós visszaélések ügyében szenzációs fordulat történt. Az igazságügyminisztérium tegnap leiratot intézett a szubotici államügyészséghez és utasította, hogy

dr. Bogdánovics topolai királyi közigygyzó ellen indított vizsgálati előkészületeket

mielőbb fejezze be és adja át a korrupciós ügyek vizsgáló-bírójának.

A Topolai Kerületi Földműves Gabonaszövetkezet — mint jelentettük — az elmúlt év elején ötmillió dinár kölcsönt vett fel a beográdi kedvezményezett Agrárbanktól. A kölcsönt a tagok között egyforma arányban kellett volna elosztani, ahelyett azonban a feljelentés szerint az történt, hogy a szövetkezet alapítója, igazgatósági tagja és pénztárosa egy személyben, dr. Bogdánovics Luka protekció szerint juttatta kölcsönhöz az egyes tagokat,

s míg egyik-másik tagnak semmi, vagy alig néhány dinár jutott, dr. Bogdánovics a maga részére másfélmillió dinárt juttatott. A tagok közül kerek négyszáznak nem jutott kölcsön, ezzel szemben minden ingatlanukat megterheltek a kölcsön teljes összegével, ötmillió dinárral. Amikor kiderült, hogy a főként kisgazdák és földműve-

sekből álló szövetkezeti tagoknak minden ingatlanuk zárlat alatt áll, hatalmas botrány tört ki Topolán, a szerencsétlen emberek ugyanis nem rendelkeztek saját birtokkal, elvesztették hitelképességüket s még csak az az örömiük sem lehetett, hogy felvett kölcsön következményeképp átkozhassák helyzetüket.

A megindult vizsgálat megállapította, hogy dr. Bogdánovics a kölcsönt csak úgy kaphatta meg az Agrárbanktól, ha a szövetkezeti tagok valamennyiének ingatlanát a teljes összeggel betáblázzák. Dr. Bogdánovics tudta, hogy a föld szentségét mindenek felett szem előtt tartó földművesek nem mennek bele birtokuk betáblázásába, ezért — a feljelentés szerint —

a betáblázásra szóló felhatalmazásokat maga írta alá a tagok nevében,

ezenkívül nyugtákat is kiállított. Október 13-i számunkban minderről részletesen beszámoltunk, valamint arról is, hogy a megbénított szövetkezet helyett új szövetkezetet alakítanak a topolaiak. A szövetkezetbe a Topolai Kerületi Földműves Gabonaszövetkezet tagjainak zöme beiratkozott, mindez azonban semmit sem ért, mert — mint említettük — nem rendelkeztek saját vagyonukkal. A türhetetlen helyzetre való tekintettel az új szövetkezet ügyvezetőjének,

Halili Ivánnak vezetésével népes küldöttség kereste fel az igazságügyi minisztériumot és a miniszter elé járultak jogos panaszukkal. Az igazságügyminiszter meghallgatta a küldöttséget, méltányolta panaszukat, amely szerint a szövetkezet működését gátolja a zárlat és

haladéktalanul utasította az ügyészséget az eljárás meggyorsított levezetésére.

Az eljárás valószínűleg már a közeli napokban befejeződik, az államügyészség elkészítheti vádiratát s így az ügy hamarosan tárgyalásra kerül.

A közigygyzónek mára újabb idézést küldtek, dr. Bogdánovics ugyanis

az előző kihallgatásra szólító idézéseknem tett eleget.

Az ügy kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek nemcsak Topolán, hanem az egész Dunabán-ságban.

Az össz-cserkészszövetség alelnöke és a londoni cserkészek elnöke Szomborban

Szomborból jelentik: Szomborban tegnap délelőtt elterjedt a hír, hogy az össz-cserkészszövetség alelnöke, Sir John Wilson, valamint Lord John Shey, a londoni cserkészek elnöke este fél 6 órakor Szomborba érkezik. Lapunk munkatársa felkereste dr. Gligorijevics Emilt és dr. Müller Jánost, a szombori cserkészszövetség elnökét, illetve diszelnökét, akik kijelentették, hogy értesülésük szerint

valóban Szomborba érkeznek

a magas vendégek, akiket a város vezetőségével együtt a cserkészek nevében fogadnak. Az illusztris vendégek kíséretében utazik Gájics Momesilo, a jugoszláv cserkészszövetség elnöke is.

Lord Shey és Sir John Wilson azért jönnek Jugoszláviába, hogy tanulmányozzák a cserkészszövetségek munkáját. A vendégek látogatást tesznek Sztajkov Ráda városelnök-nél, utána megtekintik Szombor város nevezetességeit, este a városelnök vacsorán látja vendégül őket, majd elmennek a cserkészotthonba, ahol teastet rendeznek tiszteletükre. Lord Shey és Sir Wilson ma Noviszádra érkeznek.

PÁRIS NAGY FONTOSSÁGOT TULAJDONIT OLASZORSZÁG SZOVJETELLENES MAGATARTÁSÁNAK

Párisból jelentik: A francia fővárosban nagy feltűnést keltett az olasz sajtó szovjetellenes magatartása. Különösen Virginio Gayda legutóbbi cikkével foglalkoznak behatóan és azt minden francia lap vezető helyen közli. Párisi vélemény szerint Olaszország szovjetellenes magatartása lehetővé teszi az olasz-török viszony rendezését és a két hatalom közötti közleledést.

Veszedelemes kiskorú tolvajbandát

telt ártalmatlanná a temerini rendőrség

Szerdán igen jó fogást csinált a temerini rendőrség, sikerült a községen áthaladó idegen fuvarosok fosztogatóit elcsipni. Hosszabb idő óta érkeznek feljelentések a temerini rendőrségre az áthaladó fuvarosok részéről, akik Noviszádról szállítják az árut a becei s a többi tiszamenti községek kereskedői részére, hogy Temerin határában áthaladva

ismeretlen tettesek megdézsmálják szállítmányukat.

A feljelentések alapján a temerini rendőrség megindította a nyomozást. Uracs Pál községi rendőr szerdán a község háza előtt teljesített szolgálatot, amikor arra jött W. P. suhanc. A rendőr láttára kabátgallérját hirtelen felgyűrte s iparkodott gyorsan elosonni a rendőr elől. Uracs Pál gyanusnak találta az esetet, s rászólt a fiúra, hogy jöjjön csak vissza, mert hívja a János bácsi. A kiskorú gyanakodva kérdezte, hogy milyen János bácsi. Mikor a suhanc megállt, a rendőr galléron ragadta s bevitte a község házára, ahol rövid faggatás után bevallotta, hogy

ő fosztogatta a vidéki fuvarosokat, majd elárulta segítőitársait és az orgazdákat.

Bevallotta, hogy ez év nagyszombatján éjjel 11 órakor egy Bece felé haladó, áruval megrakott kocsirol társával ellopott egy zsák cukrot, egy láda cipőkrémet, egy zsák rizst, egy tekeres drótot, három vasgereblyét s még egyéb apró cikket, amit egy magános istállóba vitték és ott szétosztották, majd később egy

ismeretlen sánta embernek eladták 150 dinárért.

A pénzt szétosztották maguk között. Majd egy másik kocsirol egy tekeres drótot 8 suroló kefével és két pár meszőt loptak. A drótot egy temerini gazdálkodónak adták el 5 dinárért, azt mondták, hogy találtak. Más alkalommal, mikor Miavecz János a földjén szántott, eltűnt a 350 dinárért vásárolt új szürje, amit szintén a három kiskorú lopott el. Mikor Miavecz a dülő tulsó végén járt, ők a magára hagyott kocsihoz mentek s életelmet kerestek, de nem találtak, ezért az új szürte vitték el

Nádalfára, ott eladták Virág Sándornak 40 dinárért. A tolvajbanda a napokban betért Miavecz Sándor hentesüzletébe egy dinárért kolbászt venni, de minthogy az üzletben senkisémet tartózkodott, leemelték három kiló húst s elvitték. Igen nagy előszeretettel fosztogatták a baromfiókat is. A három kiskorú közül kettő jobb családból származik, akikkel azonban már igen sok baj volt eddig is. Most a rendőrség kérni fogja a hatóságot, hogy

a kiskorúkat helyezték el javítóintézetben.

A vidéki fuvarosok egyelőre nyugodtan szundikálhatnak kocsijukon, a kiskorú rémek nem dézsmálják meg szállítmányukat.

A MAGYAR KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSE

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház tegnapi ülését Szinyei Mersé alelnök nyitotta meg és bejelentette, hogy Bobory György alelnök levélben beadta lemondását. A ház a lemondást tudomásul vette. Ezután ártértek az elnökválasztásra, amelyen a nyilasok kivételével az összes képviselő részvételével. Összesen 166 szavazatot adtak le, ezek közül 159 szavazatot Tasnádi-Nagy András kapott, hat megoszlott, egy pedig törvénytelen volt. Így Tasnádi-Nagy Andrászt választották meg a magyar képviselőház elnökévé.

Churchill beszámolója a háborúról:

Eddig csak tengeri háború folyt, a szárazföldön nem volt komoly akció

Az angol tengerészeti miniszter az angol és német tengeri haderőről

Londonból jelentik: Churchill haditengerészeti miniszter szerdán este az alsóház ülésén nagy beszámolót tartott a tengeri háború eddigi eredményeiről. A miniszter kijelentette, hogy a háború nyolc hete alatt eddig tulajdonképpen csak a tengeri háború folyt teljes mértékben, míg a nyugati fronton komoly szárazföldi akcióról nem lehet beszélni.

Churchill részletesen ismerte a Royal Oak elsüllyesztésének körülményeit. A hadihajó gyors és teljes pusztulásának az volt a fő oka, hogy a parancsnokság az első torpedó találat után nem tudta, merről jön a támadás. Azt hitték, hogy légi támadásból kaptak bombát és ennek megfelelő védekezéseket tettek. Közben kapták a második torpedót is, amely teljesen tönkretette a hajót. A haditengerészet okult ebből az esetből és megfelelő intézkedéseket tett, hogy a jövőben gyorsabb tájékozódással megmeneküljenek hasonló katasztrófától.

Anglia ma már nyugodtan mondhatja, hogy a tengeralattjáró háborúban véglegesen felülkerekedett. A háború második hónapjában a németek 72.000 tonna ürtartalmu angol hajót tettek tönkre. Ezzel szemben Anglia ugyanabban az időben 52.000 tonna teherbíró képességű hajót vett el a németektől, 27.000 tonnára valót vásárolt külföldön és 57.000 tonnányi hajót építtetett, vagyis végeredményben az angol hajóállomány 64.000 tonnával gyarapodott.

Anglia négy hét alatt hajóit tonnatartalmának 0.3 százalékát veszítette el.

A külföldről Angliába irányított áruból a német hajók 250.000 tonnára valót süllyesztettek el, 10 millió tonna áru pedig megérkezett a brit kikötőkbe. Ezzel szemben az angol hajók 400.000 tonna Németországnak szánt árut süllyesztettek a tenger fenekére.

Németország jelenleg hetenként két tengeralattjárót építhet, úgyhogy a jövő év januárjában mintegy száz tengeralattjárójuk lesz. Emiatt a háború nagymértékben elhúzódik. Németország nem rendelkezik elegendő szakképzett tengerésszel, ami részére nagy hátrányt jelent.

A háború eddigi tartama alatt összesen 10.000 tonna tartalmu hajót süllyesztettek el a víz felszínén folyó akcióval, 212.000 tonnányi angol hajót pedig tengeralattjáró harccal. Ez azt jelenti, hogy a víz felszínén a háború Anglia részére nagymértékben veszélytelenné vált.

ANGOL—NÉMET LÉGHARC

Londonból jelenti a Reuter: Hivatalos jelentés szerint csütörtökön délelőtt az Északi-tengeren három német repülőgép megtámadott két angol gépet. Az angolok két német repülőt lelőttek, mindkettő a tengerbe zuhant. A harmadik gép elmenekült.

Rejtélyes betörés a bécsi Hofburg múzeumába

Az egyik múzeumőr revolverral lőtt az álarcos betörőre, de az nyomtalanul eltűnt

Bécsből jelentik: Különös betörés ügyében nyomoz a bécsi központi rendőrség. A betörést vasárnap hajnalban 4 órakor fedezték fel a Hofburgnak abban a szárnyában, amelyben múzeumot rendeztek be. A múzeumőrök látták az álarcot viselő rejtélyes betörőt s

többibben rásütötték revolverüket,

a betörő azonban nyomtalanul eltűnt, mintha a föld nyelte volna el és a legszorgosabb kutatás után sem tudták megtalálni.

A rendőrségi detektívek alapos nyomozás után a következőket állapították meg: A Hofburg új épületében, ahol a múzeum van berendezve, három óránként halad át a múzeumőrök kontrollja. Szombaton délután 1 órakor mindent a legnagyobb rendben találtak, de nem egészen három órával később, az egyik oldal folyosó ajtaja, amely a néprajzi múzeum »mérgekammerájához« vezet, tárva-nyitva állt és a különben mindig elzárt helyiségből

villanyfény áradt ki.

Azonnal átkutatták az összes környező helyiségeket és folyosókat, azonban semmit sem találtak. Vasárnap hajnalban 4 órakor végezte ellenőrző körutját a múzeumőrök, amikor a zegzugos folyosóhoz érkezett, 10 lépésnyi távolságra

hirtelen eltűnt a rejtélyes idegen alakja.

Az egyik múzeumőr rákiáltott s miután nem kapott választ, rásütötte revolverét.

Az alak, egy körülbelül 1 méter 80 centiméter magas férfi, sötét Hubertus-kabátba burkolva és arcán fekete álarcot, hirtelen megfordult és pillanat alatt eltűnt, noha az összes folyosókon már örök voltak, akiket a revolverlövés zaja hívott oda. A nyomozás szerint valószínűleg

a Hofburg alatt lévő földalatti folyosóra menekült

a rejtélyes idegen és onnan egy általa jól ismert kijáraton távozhatott. Hogy a múzeumból mi hiányzik, vagy mi érdekelte az álarcos férfit, eddig még nem állapíthatják meg.

HIREK

VALTOZÉKONY, SZELES IDŐ

Jugoszlávia északnyugati és délkeleti részén tulnyomórészt felhős idő volt az elmúlt 24 órában, az ország többi részén azonban továbbra is derült, enyhe maradt az időjárás. A Dunamentén erős kosava volt, a hőmérséklet az ország középső és keleti részén emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Plevlyén -2, a legmagasabb Podgoricán + 21 fok volt.

Időjárás november 10-re: Nyugaton és északnyugaton a felhőzet kiterjedése várható, helyenként csapadékkal. Az ország többi részén tulnyomórészt derült, de változékony idő várható, erős déli széllel, a hőmérséklet emelkedik.

A nap két 6 óra 27, lenyugszik 16 óra 16 perckor.

Tomics miniszter Noviszádon. Tomics Jevrem testnevelésügyi miniszter szerdán este Noviszádra érkezett és rövid noviszádi tartózkodás után Titelre utazott.

Kiskorúak tolvajbandája garázdálkodott Petrovgradon. Petrovgradról jelentik: A petrovgrádi rendőrség kiskorúak tolvajbandáját leplezte le. A nyolctagú banda különböző kisebb lopásokat követelt el.

Önként jelentkezett a megszökött fogoly. Petrovgradról jelentik: Kószó János banatszkidvori napszámos, akit a petrovgrádi törvényszék négyhónapi fegyházbüntetésre ítélték, júliusban megszökött a petrovgrádi törvényszék fegyházából és azóta nem sikerült kézrekeríteni. Kószó most önként jelentkezett a fegyházban és kijelentette, csak azért szökött meg, hogy családját láthassa, elvégezhesse a mezei munkákat és beteleljen családjára számára, büntetését azonban ki akarja tölteni.

Véletlenül kiszúrta kisleánya szemét egy gazdálkodó. Petrovgradról jelentik: Füleki János, jasatomicsi szőgyártó varrás közben beleszúrta a mellette játszó kisleánya szemébe. A kisleányt beszállították a petrovgrádi kórházba, bal szemévilágát azonban nem lehetett megmenteni.

Közlekedési baleset Noviszádon. Tegnap délelőtt a noviszádi Tanurda-zics-palota előtt egy nagy gépkocsi, elütötte Vukajlov Mirosláv 10 éves kislányt. A fiúnak az ijedségen és kisebb horzsoláson kívül komoly baja nem történt.

Uj londoni főpolgármester. Londonból jelentik: William Koen új londoni főpolgármester elfoglalta hivatalát.

A noviszádi háztulajdonosok figyelmébe. A noviszádi városi adóhivatal ezúton is figyelmezteti a háztulajdonosokat, hogy a jövő évre szóló házbér-vallomási ívet legkésőbb november 30-ig be kell nyújtani az adóhivatalba. Az adóhivatal kéri a háztulajdonosokat, hogy a bejelentéssel ne várják meg az utolsó napot, hanem minél előbb intézzék el, hogy az utolsó napokban az adóhivatalban ne legyen tolongás.

Noviszád városi diszközgyűlése a szerb hadsereg bevonulásának évfordulóján. Noviszád városi képviselőtestülete tegnap a szerb hadseregnek Noviszádra való bevonulásának huszonegyedik évfordulóján diszközgyűlést tartott, amelyen dr. Petrovics Miloš városelnök elnököl. A közgyűlésen a báni hivatal képviselőjében megjelent Drincics Dragomir segédján, azonkívül résztvett az ünnepségen Petrovics Milorád hadseregtábornok, Jankulov Vladisláv görögkeleti püspöki helynök és még sok más katonai, valamint polgári előkelőség.

Születés, házasság, halál Petrováradon. Az elmúlt héten öt fiú és két leánygyermek születését jelentették be a petrovváradai anyakönyvi hivatalnál. Házasságot kötöttek: Ivanitza Ilona és Peketics József, Ehrlich Margit és Funk István, Cvejics Zlatija és Budosok Mihajlo, Gera Katalin (Gornya Muzslya) és Mihályfi János, Sztokov Klára és Maldovan Száva, Pekics Szofia és Milojev Dusan, Kevresan Tomanka (Melenci) és Milja Dragojlo, Vajsz Mária és Szebl Adolf, Weidling Mária és Hirt János, Popov Mária és Todorov Szlavko, Bodócsi Katica és Kis László Iván, Vugrincsis Leonka és Momirszki Radivoj. Sári Margit és Grujics Milo. Meghaltak: Vulovics Jelena Gabriel 80 éves, Bosán Béla 67, Erszki Szteván 72 éves, Radu Szava 9 hónapos, Budisics Koszta 58 éves, Werner Mária 22, Bayer Mária 15, Baló Mária 75, Ignjatov Danica 38, Tomán Márton 38, Rác Mária 2 éves, Szvilarov Szteván 9 hónapos, Ruzsics Vukasin 10 hónapos, Neidenbach Mariska 18 hónapos, Momirszki Danica 71 éves, Lukics Sztana 49, Kolozsvári Sándor 52 éves korában.

Női téli kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

Petrovoszlói hírek. A község a bikaistállónál lévő földjeit 1939-40. gazdasági évre nyilvános árverésen, november hó 13-án bérbeadja. — A község gazdasági bizottsága november hó 16-án reggel nyolc órakor nyilvános árverésen eladja a helyszínen a csiki nádtermést. Azok a munkásemberek, akik évenként szoktak kapni ingyennadát, még az árverés előtt jelentkezzenek a bizottságnál, hogy részükre fenntarthatassanak nádát. — Nagy Pál József földműves rövid szenvedés után 70 éves korában elhunyt. Nagy részvéttel temették el. — A rendőrség több bitangságban lévő liba van, igazolt gazdáik átvehetik. Ha rövidesen nem jelentkeznek értük, árverésen eladják a libákat. — Piaci árak: A buza métermázsáját 170 dinárért vették, a hizott liba kolója 9-9,25, a kacsáé 8,50, a tyuké 7,50 din. volt. A választási malacok párját 100, a hónapos malacok párját 320 dinárért adják el. — Szerdán délelőtt Molnár Pál Káta vasuti vendégőrs 49 éves korában szívizületi hűdés következtében hirtelen elhunyt. Kiterjedt rokonsága gyászolja.

BAJSAI HÍREK. A Járásí Rókkantegyesület vezetősége elhatározta, — és erről átiratban értesítette a bajsai hadirokkantakat, — hogy november 12-én, vasárnap délután 2 órakor a községházánál megtartják a bajsai hadirokkantak értekezletét, amelyen a Járásí Rókkantegyesület részéről Papp Tóth János elnök is részt vesz. — A hadgyakorlatra bevonultak családtagjaik részére állami segínyt megállapító bizottság, amely Topolán működik, ezideig 42 bajsai kérvényt intézett el kedvezően. Az érdekeltek a megállapított segélyösszeget a póstatárak útján kapják meg. A községi előjáróság felhívja a hadgyakorlaton lévőket és onnan visszatértek családtagjait, hogy a segélykérvény kiállítására végezték jelentkezzenek a községházán.

A zagrebi vasutigazgatósághoz csatolják a muravidéki vasutvonalakat. Csakovecről jelentik: Csakovec most folyik a muravidéki vasutak átadása a zagrebi vasutigazgatóság részére. A muravidéki vasutak eddig a lyublyanai igazgatósághoz tartoztak. Most a Csakovec—Kotoriba, Csakovec—Donyalendava és Csakovec—Masinec vonalak kerülnek Zagreb hatáskörébe.

Bezdáni hírek. Kovács Sándor 49 éves bezdáni gazdálkodó a padlásról leesett és súlyos belső, valamint külső sérüléseket szenvedett. Beszállították a szombori kórházba. — A bezdáni egyesületek nem sokára megkezdik a szokásos téli vasárnapdélutáni kultúrleírások rendezését. Bezdánban ismét mozgalom indult központi kulturothron építésére. — A bezdáni községházán reggel 8-tól — 12-ig és délután 3-tól 6-ig tartanak hivatalos órákat.

Ne éljünk szabályosan

Az angol király egyik háziorvosa, Sir Farquar Buzzard, feltűnést keltő előadásában mondta ki azt az elvet, hogy »ne éljünk szabályosan«. A híres orvos maga is megjegyezte, hogy a közönség nyilván nem ezt várja tőle, de kénytelen szembeszállni a közfelfogással és az általános egészségügyi előírásokkal.

Bármint teszünk az életben, ne tegyük rendszeresen és szabályosan! — hirdette. A szokások, a beidegzett életmódbeli sajátságok állandó ismétlése tönkreteszi a szellemet, az idegzetet és a szervezetet. Nincs veszélyesebb, mint mikor valaki egy életen át ragaszkodik ugyanazokhoz a szokásokhoz, táplálkozási módokhoz, higiéniai fogásokhoz. Aki túlszabályosan él, lassan géppé válik, elveszti rugalmasságát s a boldoguláshoz való képességét. Az orvos szerint tehát jó, ha egy kissé szabálytalanul élünk...

(Hogy az orvosnak igaza volt-e — ez külön kérdés.)

SZTARIBECSEI HÍREK. Az árdragítás elleni bizottság Sztaribecsen is megalakult az alábbi tagokkal: Merkovics Gyura nyugalmazott jegyző, helyettese Notarós Kraszoje ármentesítő társulati igazgató (a fogyasztók részéről). A'lexi Kornél nagykereskedő, helyettese Dábics Jankó, a kereskedelmi egyesület titkára (a kereskedők részéről). Radonics Száva kazánkészítő, helyettese Föglein Ferenc órász és ékszerész (az iparosok részéről). Dr. Popovics Lyubomir közjegyző, helyettese Gávrilov Száva adóhivatali főnök (a lakók részéről). — A sztáribecsei I. Szövetségi Vadász Egyesület hajtóvadászatakat rendez az alábbi sorrendben: November 15-én a szállásokon. Gyülekezés reggel 8 órakor Komáromi István földbírtokos szállásánál. Rossz idő esetén a vadászatot november 17-én rendezik meg. November 29-én az alsó ugarokban tartják meg a vadászatot. Találkozás reggel 8 órakor a szrbobráni uton lévő Komáromi-keresztnél. Kedvezőtlen idő esetén december 3-án rendezik ezt a vadászatot. December 21-én az ugynevezett járási földeken lesz vadászat. Gyülekezés reggel 8 órakor a Bezzegfélé szállásánál. Rosz idő esetén december 28-án lesz itt hajtóvadászat.

— R. Dusan és Sz. Dusan fiatal sztáribecsei kéményseprő segédek éjjeli sorrajárták a vendéglőket, majd amikor a szesz már a fejükbe szállt, hazafelé indultak és utközben ablakbeveréssel szórakoztak. Beverték Bauer Lajos villanytelepi tisztviselő, Fehér Béla szabómester, Szabó Zoltán földbírtokos, Zorics Nikola gimnáziumi igazgató ablakait és a »Korzó« mozi egyik uccai reklámfiókjának üvegét. A károsítók feljelentésére a rendőrség megindította ellenük az eljárást. A sötét éjszaka fekete lovagjainak meg kellett az okozott kárt téríteniük. Tetejébe még a mester utilatlapot kötött a talpukra. — A sztáribecsei Ipartestület felhívja az iparossegédeket és gyári munkásokat, hogy régi munkakönyvüket minél előbb cseréljék ki újjal. A kicserélést az Ipartestület végzi. A katonák munkakönyvét hozzártartozóik kötelesek becserélni céljából bevinni az Ipartestületbe. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

Akinek étvágya megcsappant és bélműködése renyhe, annak a természetes »Ferenc József« keserűviz csakhamar rendbe hozza az emésztését és szabályozza a székletét. Reg. S. br. 15485-35.

Összetűzések Pokupszki Polyanek falu miatt. A beográdi Politika közlése szerint a felső Száva mentén politikai természetű összetűzések történtek, amelyeknek főleg ottani szerbek a kárvallojtjai. A szisváki járásban csak egy kis szerb falu van, Pokupszki Polyanek, mindössze hatvan házzal. A falu lakosairól az a hír terjedt el, hogy a közelebbi és távolabbi környéken állandóan lopásokat követnek el. Legutóbb két falubeli lakost lopás miatt le is tartóztattak. Mindketten beismerték a lopást. Az összetűzések ennek következtében történtek.

BÁCSKATOPOLAI HÍREK.

A báni faiskola igazgatósága közli az érdekelteket, hogy az eladásra kerülő nemesített, egészséges, ültetésre kiválóan alkalmas gyümölcsfacsemetek ára darabonként 3 dinár és csak csoportos vétel esetén, amikor többen összeállva vesznek nagyobb mennyiséget, kapják egy és fél dinárért. Ezért ajánlatos a községházán előjegyeztetni a passzusrónát, mert akik itt jegyeztetik elő, másfél dinárért kapják.

Besurranó tolvajt tett ártalmatlanná a szubotocai rendőrség. Szubotocáról jelentik: A szubotocai Cara Lazara ucca egyik házába tegnap délelőtt koldus kintézt, idős férfi lépett be és miután meggyőződött, hogy a közelben senki nem tartózkodik, hirtelen elhatározással elemelt egy térfi és egy női télikabátot, amit tulajdonosuk, Csipák Julia szellőzni akasztott ki és zsákmányával elmenekült. A károsult néhány másodperccel a tett elkövetése után észrevette a kabátok eltűntét, azonnal jelentette a közelben posztoló rendőrszemnek, aki a menekülő után vette magát és rövid hajszá után sikerült is elfognia. A tettes, Ginál Frányó tagadt, de nála voltak az eltulajdonított kabátok s így minden tiltakozása ellenére a rendőrségre került, ahol megállapították, hogy Ginál nem kevesebb, mint 11 évet töltött már fogházban hasonló bűncselekmények miatt. Az idős bűnözőt átadják a bíróságnak.

Történelmi előadás a szombori Francia Klubban. Szomborból jelentik: Paul Masset egyetemi magántanár szerdán este kitűnően sikerült történelmi előadást tartott a szombori Francia Klubban. Az előadáson igen sokan megjelentek és lelkesen megtapsolták az előadót.

Noviszád anyakönyvi hírek. A noviszádi anyakönyvi hivatal kimutatása szerint október 30 és november 6-a között Noviszádon 9 fiú- és 13 leánygyermek születését jelentették be. Házasságot kötött Rákics Milutin és Placskov Milanka, Alanovics Zsviojin és Starke Paula, Licsinics Vojislav és Buacsa Milica, Magyar Péter és Gyákics Szlavka, Rusz Dezső és Fischer Margitka, Jevremov Velimir és Madacki Anna, Zsvikov Branislav és Puskás Mária, Majoros János és Nagy Viktória, Peiker Ferenc és Koperec Ilonka, Popovics Gligorije mérnök és Debelyácsi Zsvika, Bábin Dragolyub és Szimics Szlobodanka. — Elhunytak Weisz Erzsébet 29, Trbicsné Klájics Ranka 19 éves (Sztaribecse), Popov Lyubica 1 éves, Basch József mérnök 68 éves, Patzekné Kempel Margit 29 éves, özvegy Müllerné Kron Katalin 39 éves (Titel), Vinkovicsné Faragó Paulina 77 éves, Uracs Mária 1 hónapos, Pentz Antal 45 éves, Wittmann Ferenc 12 éves, Knicsanin Brodarac Lyubica 23 éves, Becsejácné Iszakov Sztána 26 éves, Jovánovics Mirjana 1 éves, Bosznár Mihály 6 hónapos, özv. Krámerné Witz Jozefina 79 éves, Szalmanné Tálics Iza 27 éves (Szremszka Kamenica), Tonte Vera 39 éves (Bács), valamint Vlaovics Náda (Gornyi Kovily) 17 éves korukban.

Arcképek

KAGANOVICS

A Szovjet Unióban ma triumvirátus uralkodik és kormányoz: Stalin, Vorosiloff, Kaganovics. A három közül a legfiatalabb (negyvenöt éves) Moissievics Kaganovics a közlekedésügyek népbiztosa.

Kaganovics ukrainai koldusszegény zsidó nyergessegéd gyermeke: nyolc éves korában gyárban dolgozik, majd szijgyártótanoncnak adják. 1922-ben kerül az ukrainai pártszervezetek élére, 1928-ban hozza Stalin Moszkvába a központi végrehajtó bizottság élére. Bozontos fekete üstökével, torzonborz bajuszával, tagbaszakadt, birkózó alakjával, szokatlanul széles, rengő vállával, szurós tekintetével, recsegő hangjával az amerikai filmekben szereplő bolsevikre emlékeztet. Egy-két év és már a kommunista hierarchia élén halad Stalin a moszkvai szovjet elnökévé nevezi ki. E tisztségében ő tisztítja meg a moszkvai pártszervezetet a trockijistáktól.

Mai hatásköréhez 1935 telén jut, amikor a Szovjet-Unió minden eddiginél nagyobb válságba kerül: megbénul a vasuti személy- és teheráruforgalom, a mozdonyok felmondják a szolgálatot, a szinházokat kiüregedtek, a kocsiipark sétrothadt, a vasuti személyzet idegei felmondják a szolgálatot. Stalin korlátlan hatalommal Kaganovicsra bizza a közlekedés reformját! Ez csupa fiatal ipari munkásból szervezi meg törzskarát és hat hónap alatt 31 százalékkal növeli az orosz vasutak teljesítőképességét. A Szovjet-Uniót át-szelő, 10.000 km hosszú szibériai vasut vonalain (Moszkva—Kirov, Irkutsk—Csita—Vladivoszto) levált vagy ötezer vasutat és ezek helyére 20, 24, 28 éves gyorskurzusokon kiképzett fiatalokat ültet. A végkép lezüllött közlekedés »villámreformja« megszerzi Kaganovics számára Vorosiloff tábornagy feltétlen bizalmát és barátságát. Ő építi meg két év alatt Moszkva földalatti vasuti hálózatát, amely Stalin legnagyobb büszkesége. A földalatti megnyitásának másnapján Stalin kíséret nélkül déltől estig ezen az új villamos »csodavasuton« utazgatott egyik végállomástól a másikig. Kaganovics egyébként a Politbüro egyetlen tagja, aki elismert szónok; gunyos, vicces, (Mrs. Dorothy Tompson szerint olyanok a röpösztjai, mint a maró-lug).

Ha Stalinnal valami baj történe, úgy Vorosiloff és Kaganovics között dől el az utódlás kérdése. Stalin, Vorosiloff és Kaganovics meghitt barátok, Moszkvától egy órányira, az Usowa-Archangelskaja kerületben, a Maszkva folyó völgyében egymástól közhajításnyira van a »Datschák«-juk (nyaralójuk, ahol hétvégi pihenőiket töltik). Estéknél Stalinnal találkoznak és vodka meg zongoraszó, vagy gramofon mellett szórakoznak. Kaganovics egyébként nagy »tréfacsináló«. Befolyásához, hatalmához bizonyára nem kis mértékben járul hozzá az a körülmény, hogy a huga, Sarah Kaganovics asszony, Stalinnak harmadik felesége...

A nép nevelése az egyesület létalapja Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

KÖZGAZDASÁG

Nem szabad a nagymalmokat előnyben részesíteni a kismalmokkal szemben

Miért nem vesz a Prizad export lisztet a legjobb buza-termő vidéken levő kismalmoktól

A Reggeli Ujság tegnapi számában már foglalkoztunk azzal a kérdéssel, amely ma nagyon közölről érdeklő a malmokat a küszöbön álló liszt kivittel kapcsolatban. A malomszövetség ugyanis azt kívánja, hogy a kivitelre kerülő lisztet ne csak a nagy malmoktól vegye a Prizad, hanem elsősorban azokról, amelyek jó minőségű lisztet őrölnek, ezzel szemben a Prizad csak azokról a nagymalmoktól akar venni lisztet, amelyek napi őrölési képessége legalább öt vagon. Szakértők véleménye szerint

a liszt minősége szempontjából teljesen mellékes, hogy a malom napi öt vagonot vagy csak egy vagonot tud-e őrölni, mert a liszt minősége a malom kapacitásától teljesen független. A liszt minősége elsősorban attól függ, hogy milyen berendezése van a malomnak.

Köztudomású, hogy a nagy malmok nincsenek a legjobb buza-termő vidéken és különben is összevásárolnak minden buzát, amelyet minden különválasztás nélkül őrölnek. Ezzel szemben

az ország legjobb buza-termő vidékein csak kis malmok van-

nak, amelyek viszont olyan lisztet őrölnek, hogy annak Jugoszlávia határain is túl a legjobb neve van.

A Prizad azzal az intézkedéssel, hogy csak nagy malmoktól vásárol lisztet, ezeket a nagymalmokat illegális haszonhoz juttatja.

A nagymalmok ugyanis a kiváló minőségű lisztet őrölő kismalmoktól fogják beszerezni az exportra szánt lisztet, ezt a saját etikettjükkel látják el és így juttatják külföldre. Ez pedig nem más, mint a nagytőke előnyben részesítése a kisemberekkel szemben.

Minden szakember tudja, hogy például a pacséri Horváth malom, a csantaviri Kirchnermájér, a crveikai Kégner, a moravici Zádory vagy a szvetihuberti Knapp malom, amelyek a legjobb buza-termő vidékeken vannak és csak a legjobb minőségű búzából őrölnek lisztet, olyan minőségű lisztet hoznak piacra, hogy azzal a nagy malmok lisztjét egy napon említeni sem lehet. A Prizadnak tehát azt kell tekintetbe venni a kontingens kiosztásánál, hogy a malmok milyen minőségű és nem azt, milyen mennyiségű lisztet őrölnek. A nagymalmok is jól tudják ezt és ez-

ért vásárolnak majd lisztet a kismalmoktól, amelyet aztán vagononként 2.000 esetleg még több dinár haszonnal tovább adnak.

A Prizadnak meg kell akadályozni, hogy a nagytőke így illetéktelen haszonhoz jusson,

és lehetővé kell tennie, hogy azok a malmok, amelyek kitűnő minőségű lisztet őrölnek, szintén részt vehessenek a liszt kivitelében. Ezt kívánja nemcsak a kismalmok, hanem az ország gazdasági érdeke is, mert minél több kis exisztenciát kell teremteni és nem szabad őket a nagytőkével szemben elnyomni.

»»»»»*«««««

Franciaország dohányvásárlása Görögországban. Athénből jelentik: A francia dohánymonopol 400.000 kiló görögországi dohányt vásárolt. Ugyanakkor további 600.000 kiló megvásárlására adott ki utasítást, amit később kell leszállítani. A franciák még 200 ezer katonai gyapjutakart is vesznek a görögöktől.

Országos vásár Petrováradon. Petrováradon október 17, 18 és 19-én országos vásár lesz. Első nap sertés-szarvasmarha és juh, második nap ló, mindhárom napon pedig kirakó vásárt tartanak. A vásárra állatokat befogva is — csak véstmentes helyről, szabályszerű járlevéllel lehet behajtani.

Az erdő- és bányászati minisztérium 16 millió dinár kölcsönt vett fel a boszniai szénbányák termelésének fokozására. Az erdő- és bányászati minisztérium tizenhat millió dinár kölcsönt vett fel a testvéri pénztár szarajevói fiókjától. A kölcsönt a boszniai állami szénbányák termelésének fokozásával kapcsolatos beruházások kiadásainak fedezésére használják fel.

Galamb és éneklő madár kiállítás Petrováradon. A petrovváradai fajgalamb és éneklőmadár tenyésztők egyesülete november 24, 25 és 26-án kiállítást rendez. Vasárnap az egyesület küldöttsége felkereste Beslics Nikola közlekedésügyi minisztert és felkérte a kiállítás védnöki tisztségére, amit a miniszter elfogadott.

A kliringállamokban élő jugoszláviai vállalatok részvényesei fiktív részvény eladásokkal akarják ki játszani a törvényes rendelkezéseket. Beogradból jelentik: A Narodna Banka rendeletet adott ki, hogy november 30-ig be kell jelenteni mindazokat a részvényeket, amelyek külföldiek tulajdonában vannak. A nemzeti bank így akarja teljessé tenni az osztalék kivitelének ellenőrzését. A Narodna Banka e határozata következtében egyes külföldi részvényesek, akik kliring államokban laknak, fiktív részvény eladásokat kezdtek. Ennek a spekulációnak az a célja, hogy a rájuk eső osztalékot devizában szerezhessék meg, mert ellenkező esetben a kliringen keresztül fizetnék ki nekik. A Jug Kurir jelentése szerint a kliring államokban élő részvénytulajdonosok részvényeiket svájci, holland és dániai érdekeltségeknek adják el.

«««(****)»»»

A BENZINHANY MIATT LOKONJUNKTURA VAN LONDONBAN

Kiszorította a benzint a lovat. S hirtő helyébe jött az autó-fogat: S most, hogy a benzint úgy mérik cseppenkint, A ló szorítja ki újból a benzint. Ha még tovább is így fejlődünk hátra, S a divat minden régit visszahoz. Majd visszatérünk őseink korába: Lassan döcögő ökrös fogathoz.

FANYAR TÓBIAS

A magyargyűtlő cseh főúr nyájasan fogadta a biborost, aki az ő kormányának is tagja maradt. Hogyne, hiszen a magyaroakat illető érzelmeik egyformák voltak.

Hamar rá is tért a tárgyra, amely kormányzati vezérelvéként foglalkoztatta.

— Négy embert kell elintéznünk eminenciás uram, — szólta a biboroshoz, — hogy Magyarországból örökre kiirtsuk a lázadás szellemét. Az első: Rákóczi Ferenc. Jellemével ugyan nem vagyok egészen tisztában, de a savoyai herceg, aki régóta szemmel tartja, a leghatározottabban állítja, hogy ő mindegyik közt a legveszedelmesebb. Eppen tegnap mondotta nekem: »Rákóczi álnok, képmutató ember; lelkében forradalmi érzéseket rejteget, amelyek szíve mélyében gyökereznek«. (Savoyai Eugen saját szavai a lengyel követhoz írott levelében. Arneht: Prinz Eugen von Savoyen, I. 469. A szerző megjegyzése.)

— Eddig még nem árulta el magát, kegyelmes uram, — jegyezte meg Kollonics, — ámbar minden lépését figyeltettük. Még édesanyjával sem levelez, jól tudván, hogy ezt nem bocsátaná meg neki az udvar.

— Várjon, eminenciás uram, hadd mondjam végig. A második veszedelmes ember a fiatal gróf Bercsényi Miklós. Nagyravágyó lélek, amellet csupa bátorság és tetterő. Most már, hogy az unghvári uradalmat is megkapta, dusszagdag is.

(316)

— A harmadik veszélyes ember a sánta Károlyi Sándor, aki Leffel-holtz tábornokkal olyan gyalázatosan bánt, magának a bádeni herceg öfenségének jelenlétében. Amilyen fiatal, olyan nagyralátó. Hátározott, nyakas ember, amellet nagy szerző: máris az ország leg-gazdagabb magnásai közé számít.

— S a negyedik? — A fiatal Apafi fejedelem, aki ezidőszert Béciben tartózkodik s ő felsége azon ígretének teljesítését sürgeti, hogy nagykorúságának elérésekor meg fogja erősíteni Erdély fejedelemségében. Igen. Jelen voltam tegnap a császárnál, amikor igényeit arra való hivatkozással támasztotta alá, hogy atya mentette meg Bécset az 1683-iki ostrom alkalmával.

— Atyja?! — csodálkozott Kollonics. — De hiszen Apafi Mihály is fölvonult az erdélyi hadakkal a félhold alatt!

— Ez igaz, de fia most arra hivatkozik, hogy az öreg állandóan közölte a törökök haditerveit a császár hadvezéréivel s így sikerült a veszedelmet elhárítanunk. Ezzel a világraszóló ámulással bizonyítja az Apafi-ház hűségét a dinasztia iránt s az ilyen igényt elutasítani

bajos. (Maga a fiatal Apafi hivatkozik atyjának nagy »érdemeire« egyik Lipóthoz intézett felségfolyamodványában! A szerző megjegyzése.)

— S excellenciának van valamely kész terve a veszélyes emberek tönkretételére?

— Van s azért közlöm önnel, eminenciás uram, hogy együtt összhangban cselekedjünk. A három első illetőleg az a szándékom hogy vérig sértem és bosszantom őket, hogy végre is valami erőszakos tette ragadják magukat; ugyanakkor lázadást támasztok a népben ellenük s könnyű lesz akkor őket, mint a lázadás titkos vezetőit bevádolni és elítéltetni.

Kollonics átszellemlen nézett a miniszterelnökre s elragadtatással kiáltotta:

— Nagyszerű, felséges gondolat, kegyelmes uram, szívemből gratulálók hozzá.

A nagyárolyi vár előtt nagy trombitaharsogás közt egy osztrák katonai csapat jelent meg, dragonyosok és muskétások.

A várban a fiatal szatmári főispán, báró Károlyi Sándor székkelt, mint saját tulajdonában.

Károlyi épen odahaza volt s a nagy zajra leküldött a kapuhoz: kik azok és mi járatban vannak?

A báró kiküldöttei egy császári hadnaggal tértek vissza.

— Gallenberg kapitány ur van odalent a századával, — jelentette a hadnagy Károlyinak. — Látogatást akar tenni méltóságodnál.

— Mindig szívesen látom a császár öfelsége tisztjeit, — felelte Károlyi. — Mondja meg hadnagy ur a százados urnak, hogy Károlyban szíves vendégszeretetre talál. Asztala, szállása s az öné is, hadnagy ur, itt lesz nálam, míg itt tartózkodnak, a legénység is illő elhelyezést talál lent a városban.

A hadnagy tisztelgett s eltávozott.

— Méltóságos uram, — nyitja rá az ajtót egy perccel később a főispánra a várnagy, Fekete Ferenc. — ugylátszik, rosszban sántikál a német.

— Miből gondolja ezt, Fekete uram?

— A kapitány hat muskétásai a külső kaput, a belsőt pedig nyolccal elállta.

— Bizonyosan csak magának akar azzal tiszteletet tétetni, — vélte a főispán.

— De a katonák meggyújtott kanocót tartanak a kezükben, méltóságos uram! Muskétáikat lövés-re készen tartják!

Károlyi ezen megütködött.

Kiment a bástyára s látja, hogy a német már szétterjeszkedik az egész várban: Gallenberg muskétásai a kert felől való kaput is elállják s ott is tüzelésre kész állás-

□ A 250 dinár értéken aluli postacsomagokat valuta biztosítás nélkül lehet külföldre szállítani. Beogradból jelentik: Illetékes körök foglalkoztak a gazdasági intézmények olyirányu előterjesztésével, hogy azokat a postacsomagokat, amelyekben 250 dinár értékű kevesebb árut küldenek külföldre, valuta biztosítás nélkül lehessen szállítani. Hivatalos körök elvben azt az álláspontot foglalták el, hogy a 250 dináron aluli értékű csomagok kivételét valuta biztosítás nélkül is lehet engedélyezni.

□ Magyarország gépeket szállít Jugoszláviának. Budapestről jelentik: Néhány évvel ezelőtt Magyarország meglehetősen nagy mennyiségben szállított gépeket a balkán államok részére. Később azonban más államok oly erős versenytársai lettek a magyar gyáraknak, hogy a magyarországi gépkivitel nagyon visszaesett. Most azonban ismét fellendült a magyar gépipar. Beavatott magyar helyen közlik, hogy Jugoszlávia nagy mennyiségű gépet vásárol Magyarországtól. Magyarország ezzel szemben nyersanyagot kapna ellenértékül Jugoszláviától.

□ Amerika pálinkát vásárol Törökországból. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok nagy rendeléseket eszközöltek a török monopól igazgatóságánál, első sorban pálinkát. A newyorki világkiállítás nagy sikere volt a török pálinkának, ahol az amerikaiak »oroszlan tejnek« nevezték el. A világhiállítás sikere következtében történt a rendelés.

Többezer állás üresedett meg Észországban a németek hazatelepítése következtében

Akinek anyja nem volt német, nem térhet vissza a birodalomba

Tallinnból jelentik: Két héttel ezelőtt indult el Észtország fővárosából, Tallinnból az első német hajó, amely a Német Birodalomba hazaköltöző németeket szállította. Hitler birodalmi vezér és kancellár áttelepítési akciója jóformán egész Észtországot megmozdította és valóságos lázba hozta az észtországi németeket.

Egyelőre mintegy 9000 német költözik el Észtországból, később még 5000 száll hajóra és hagyja el végleg az országot.

Eleinte úgy volt, hogy valamennyien rövid időn belül távoznak és így a problémát minél előbb lezárják, sokan azonban engedélyt kértek további tartózkodásra. Ezek azután halasztást kaptak, hogy ügyeiket elrendezzék.

Az elköltözésnél kiderült, hogy a németek pontosan nyilvántartották az Észtország földjén élő véreiket.

Tudták, hogy ki változtatta meg német nevét észtre és így sokan távoznak olyanok is, akiknek neve észti hangzású. Igen érdekes esetek történtek a visszavándorlással kapcsolatban. A németek ugyanis csak azt engedik be Németországba, aki a németek jegyzékébe fel van véve,

tehát mint németet tartják nyilván. Megtörtént több ízben, hogy a visszavándorlók között jelentkeztek emigráns oroszok és menekülő észtek, akik szerettek volna elköltözni és

bejelentették távozási szándékukat. Rövidesen közölték azonban velük, hogy nem kapnak engedélyt, maradniok kell, mert csakis fajtisza németeket vándoroltatnak haza. Az is érdekes, hogy

akinek anyja nem volt német, az nem számít németnek és nem térhet vissza Németországba.

A németek kivándorlásából a tallinni híres »Feketefej-klub« épülete az észti főváros birtokába kerül, ugyancsak

birodalmi társaság könyvtára is, a fővárosé lett a gazdag német

melynek kéziratgyűjteménye rendkívül fontos adatokat foglal magában a balti államok történetéről. Az észtországi németek magántulajdonának likvidálásából eredő összegeket az észti állam Németország javára írja. Az elmúlt napokban az észti munkásság azt követelte, hogy az elvonulók vagyonát egyszerűen kobozzák el, de természetesen a kormány nem engedett ennek a követelésnek.

A költözködés költségei, mint hírlik, az összegek nagyrészt felemésztek, így a hazatelepítettek Németországban csak kisebb összeget kapnak kézhez.

A kivándorlásnak érdekes szociális hatása is van Észtországban. Mindenekelőtt

többezer állás, amelyeket eddig németekkel töltöttek be, üresedik meg és kerül észti kezekbe. Főleg a bankoknál, iparvállalatoknál

és a hivatalokban dolgozott sok német, ezek most valamennyien eltávoznak, helyüket pedig észtek foglalják el. Máról-holnapra ezer és ezer új észti egzisztencia teremődött, aminek természetesen igen örülnek Tallinnban. Bizonyos azonban, hogy az éremnek megvan a másik, kevésbé kedvező oldala is. Veszteséget jelent a kis Észtországra a szabadpályán működő németek távozása, mert ezeket legalább is egyelőre,

pótolni nem tudják.

Körülbelül kétszáz orvos, gyógyszerész, állatorvos távozik az országból, valamennyi kitűnő szakember, akiknek pótlása nagy nehézségekbe ütközik, valamennyiükre jó állás vár Németországban, mivel a terjeszkedő birodalomnak mindinkább szükség van képzett szakemberekre.

E. I.

»»»»»*«««««

□ A horvátországi gazdasági körök azt akarják, hogy a Narodna Banka zagrebi fiókja, főfiók legyen.

A zagrebi és horvátországi gazdasági körök azt az óhajukat juttatták kifejezésre, hogy a Narodna Banka zagrebi fiókját, Horvátország fiókjává alakítsák át. A horvátországi gazdasági körök felfogása szerint a zagrebi főfiók bizonyos autonómiával intézné a hitelpolitikát, valamint a kivitel és behozatal ellenőrzését, amennyiben ez a devizagazdálkodással áll összefüggésben.

□ Cseh-morva országokban tilos a zsiros sajt termelése. Prágából jelentik. Egész Cseh-Morvaország területén betiltották a zsiros sajtok gyártását. A rendelet ellen vétőket 100.000 cseh korona büntetéssel sújtják.

ba helyezkednek. Maga Gallenberg pedig már jön fel a várba, hat nagy csoport némettel; minden ember lövése emelt fegyverrel.

— Maradjon itt a szomszéd szobában Fekete uram, — utasította a várnagyot összeráncolt homlokával Károlyi Sándor. — Amilyen lesz az adjon Isten, olyan lesz a fogadj Isten!

Végre belépett a lovagterembe az osztrák százados. Szeme örömtől csillogott, mint azé a vezéré, aki éppen valamely sikerült hadicselt hajtott végre.

— Károlyi Sándor báró urhoz van szerencsém? — kérdezte hányivetően.

— Az vagyok, — felelte Károlyi komolyan. — De százados ur, itt valami tévedés forog fenn. Ön mint vendég jelentette be magát s ennek ellenére ellenséggé vált. Hozott be a várba. Mi ennek a magyarázata?

— Nem vendég vagyok, méltóságos uram, hanem végrehajtó, — felelte gunyos vigyorgással a százados s egy pecsétes irást nyújtott át Károlyinak.

Az föltépte az iratot s átfutotta. A szatmári parancsnok, Auersperg gróf rendelete volt az, arról, hogy amíg Károlyi hatszáz forint sarcot jó pengő pénzben le nem fizet, várát és jószágait fegyveres megszállás alatt kell tartani és sem ő, sem felesége a várból ki nem mozdulhat.

Károlyi magas homlokán kidagadtak az erek, ahogy ezt a törvénytelen rendeletet végigolvasta.

Nagytermészetű ember volt, de türtözte magát.

— Ez az irat nem nekem szól, — mondotta méltóságteljesen s kettépereszve az irást, odadobta a megdöbbszent kapitány lábai elé. — Magyar nemesembernek csak a király küldhet ily rendkívüli parancsot, vagy a kormányzóé. Van önnek írása a király öfelségétől, vagy a kormányzóétól?

— Nincsen, — mondotta hűledezve a százados.

— Akkor, százados ur, ön közönséges békeháborító és erőszakosan hatolt be az én békés hajlékomba, — jelentette ki Károlyi Sándor. — És én, mint a vármegye főispánja és Károly várának ura, így fogok elbánni önrel és katonáival, várnagy ur!

A szomszéd szobából belépett Fekete Ferenc.

— Várnagy ur, ezennel elrendelem, hogy a százados urat és kíséretét haladéktalanul letartóztassa. Teljesítse parancsomat!

Fekete Ferenc szeme fölcsillogott s egy megvető tekintettel sújtva a századosot, boldogan kirohant a teremből.

A következő percben fölharsant az őrtoronyban a vészriadó. Károlyi várnépe, amely már eddig is nyugtalanul és titkon ellenállásra készülődve nézte a német bevonulását, kezébe ragadta készen tartott fegyvereit és a riadó esetére szóló szabályok pontos betartásával egy-kettőre megtette a magáét.

A lovagterembe fegyveres néptódult be s egyelőre lefegyve-

rezte és elfogta Gallenberg kapitányt.

— Sajnálom, kapitány ur, — mondta Károlyi, átvéve a százados kardját, — de nálunk így szokás elbánni azzal a vendéggel, aki baráthól ellenséggé válik.

Gallenberg kitépte magát Károlyi csatlósai közül s a bástyára kirohantva, torkaszakadtából ordítani kezdett:

— Fegyverre császáriak, fegyverre! Ide hozzám!

De már akkor nem volt, aki teljesítse parancsát.

Károlyi fegyveresei, jól betanult rend szerint, a hidakról betuszkolták a várba a muskétásokat — nem kikergették —, a hidakat felvonták s meztelen fegyverrel körül fogván a nyavalyás népséget, letartóztatták mind valamennyit.

Emberei elfogását látván a százados, alábbhagyott a hősködéssel s könyörgésre fogta a dolgot.

Károlyi maga elé vezettette.

— Méltóságos uram, kérem elnézését és bocsánatát — mondotta megtörtén Gallenberg. — Hiszen méltóztatik jól tudni, én csak eszköz vagyok, csak parancsot teljesítettem.

— A dolgot elintéztük, — mondotta Károlyi, — így bánok én el a törvénytelen végrehajtókkal. Hanem a császár öfelsége katonáit megbecsülöm. Lekiséretem önöket, kapitány ur, a városba, ahol éjjeli szállást kapnak; hanem pénzt egy fityinget se, ennyit egy harapás kenyere sem!

Este kilenc órára el volt szállá-

solva az osztrák katonaság, hanem éhkoppal kellett lefeküdni valamennyinek.

Gallenberg kapitány megunt a dicsőséget s még éjjel előtt fölköltette a csapatát s elvonult vele Szatmár felé.

Károlyi Sándor pedig éjjelkor utnak indult és meg sem állt Eperjesig. Ott azonnal jelentkezett a hadbiztosságnál: gróf Bercsényi Miklós alkotta azt magyar részről és gróf Corbelli tábornok a császár képviselőjében.

A hadbiztosság kétszer is sürgősen maga elé idézte Auersperget, de az mindkétszer azt válaszolta, hogy sok dolga van, nem ér rá Eperjesre jönni.

Végre letartóztatással fenyegették meg Bercsényiék: erre már mégis csak megjelent Eperjesen. Ott a két hadbiztos mindjárt lecsukatta s tíz napig volt áristombban, míg végre bocsánatot kért Károlytól, arra aztán elbocsátották. (Az elbeszélte eseményekre nézve lásd Károlyi Sándor önleírását. I. kötet, 46—48 oldal. A szerző megjegyzése).

Mikor megszabadult, terjedelmes jelentést küldött Bécsbe Kinszky miniszterelnöknek, — mert őtőle kapta a titkos utasítást Károly megszállására, — részletesen leírván, hogy erőszakoskodott Károlyi Sándor az ő kapitányával és katonáival; hogy továbbá az eperjesi hadbiztosok s különösen Bercsényi mily keményen bántak vele, még be is börtönözték, ahelyett, hogy Károlyit büntették volna meg.

BEOGRÁDI ÉRTEKTŐZSDE

Devizák: (kinálat — kereslet dinárokban) + 28.5% prim.

November 9.

London (egy font) 176.10—172.90, Páris (100 frank) 100.15—97.85, Newyork (100 dollár) 4485—4425, Genf (100 svájci frank) 1005—995, Milánó 226.50—223.45, Amszterdam (100 holl. frt.) 2386.50—2348.50, Berlin (100 márká) 1730.88—1771.12, Brüsszel (100 belga fr.) 741—729, Szaloniki (100 drachma) magánkliring 34.60—33.90, Newyork, magánkliring 5520—5480, Berlin magánkliring 1440—1420.

Allampapírok: 7%-os beruházásikölcsön 100.50—99, 7%-os stabilizációs kölcsön — 95, 7%-os Hip. bankkötvény — 98.50, 8%-os külföldi kölcsön 94—93.25, 7%-os külföldi kölcsön — 89.75, kötés 90, 2 1/2%-os Ratna steta 438.50—437.50, 6%-os bégluk — 80.75, kötés 81, 6%-os dalmát agrár 76.50—76.25, kötés 76.25, 6%-os erdőkötvény 74.25—73.

Részvények: Narodna banka 7150—7000, Agrarna banka — 204.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai Szombor környéki 173—175, bácskai, Noviszád környéki 174—176, szrem 173—175, szlavóniai 174—176, felsőbácskai 176—178, délbánáti 172—174, felsőbánáti 176—178, Tisza, bácskai uszályból 185—190, Tusza, bánáti uszályból 185—190, dunai hajórakomány 180—185, csatornai hajórakomány 185—190. Rozs, bácskai vasut 137.50—148. Zab, bácskai vasut 146—148, szeremi 146—148. — Árpa, bácskai 63—64 kgos 150—155, szeremi 63—64 kgos 150—155. Tengeri, bácskai vasut prompt. 130—132, bácskai szárított Ingvián át 126—128. Bab, szokvány 340—345. Buzalisz: Nullás gg és g 265—285, kettes 245—265, ötös 225—245, hatos 205—225 hetes 185—195, nyolcas 130—140. Korpá, prompt, bácskai és szeremi 107.50—110. — Sertészsír, új nagyhordókban: 15.50—16.50, új középhordókban 15.50—16.50, új kishordókban 15.50—16.50, kínában brutto nettoért 15.50—16.50. — Füstölt szalonna: 14.50, sózott szalonna pofa és hasalja nélkül 14.15. Irányzat szilárd.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama: Budapest 6.50—7.90, Berlin 5.63—5.67. Zürich: Páris 9.90, London 17.45, Newyork 446, Brüsszel 73.70, Milánó 22.50, Amszterdam 236.75, Berlin 178.

Romániában megdrágultak az élelmiszerek. Bukarestből jelentik: A román sajtó szigorú intézkedéseket követel az élelmiszer drágítók ellen. A Timpul című lap azt írja, hogy a vaj és tojás ára az utóbbi két hét alatt 75%-kal drágult, a bab, pedig amely széles mértékegek főtápláléka, teljesen elűnt.

Kényeszelegység. Szuboticeáról jelentik: A szuboticei törvényszék — mint illetékes csődbíró — saját kérelmére kényeszelegységi eljárást indított Basics Márkó szuboticei kereskedő ellen. Basics aktívája 130.000 dinár, passzívája 250.000 dinár, 40 százalékos kiegyezést ajánl négy részletben. Tömegmondnok dr. Sztipics Vladisláv szuboticei ügyvéd, egyeztető bíró Marinkovics Jován bíró, az igénylési beadványokat ez év december 9-ig fogadják el, tárgyalást december 12-én tartanak az ügyben.

SPORT
Ma este érkezik Beográdba a magyar válogatott

Kilenc BSK-játékos a jugoszláv csapatban

Vasárnap délután kerül lejátszásra Beográdban a hatodik jugoszláv—magyar válogatott futbalmérkőzés. Az eddigi 5 mérkőzés eredménye a következő volt:
1927-ben Budapesten Magyarország győz 3:0-ra.
1927-ben Zagrebban Jugoszlávia győz 5:1-re.
1928-ban Budapesten Magyarország győz 2:1-re.
1931-ben Beográdban Jugoszlávia győz 3:2-re.
1937-ben Budapesten 1:1 arányban döntetlen.

Az 5 mérkőzésből tehát Jugoszlávia és Magyarország egyaránt 2—2 győzelmet aratott, míg az ötödik döntetlenül végződött, a gólarány 10:9 Jugoszlávia javára.

Meg kell jegyezni a kimutatáshoz, hogy az első 3 mérkőzésre Magyarország a B-csapatát állította ki, mert akkoriban még igen nagy különbség volt a magyar és jugoszláv futball között, a magyar csapat javára.

A vasárnapi, hatodik mérkőzésre, mindkét együttes komolyan készült fel. Szerdán a jugoszláv és magyar válogatottjelöltek is gyakorló mérkőzést tartottak, amelyek után Szimonovics Boskó illetve vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitányok a következő végleges tizenegyet jelölték ki a nagy érdeklődéssel várt erőpróba: Jugoszláva: Lovrics — Beleszlin, Dubac, Manola, Dragicevics, Lechner — Glisovics, Vujadinovic, Bozovics, Matosics II, Perlics. (Tartalékok: Glazer, Pozsega és Aca Petrovics). Magyarország: Boldizsár (Kispest) —

Biró (Hungária), Polgár (Ferenváros) — Király (Gamma), Sárosi III (Ferenváros), Balogh (Ujpest) — Kineses (Kispest), Vincze (Ujpest), Kiszely (Ferenváros), Sárosi dr. (Ferenváros) Tóth III (Ujpest). Tartalékok: Tóth I (Szeged) és Cseh (Hungária).

A magyar csapat játékosait 5 egyesület adja, mégpedig: Ferenváros 4, Ujpest 3, Kispest 2, Hungária és Gamma 1—1.

A jugoszláv válogatott ebből a szempontból sokkal egyöntetűbb, mert Lovrics és Perlics (Jugoszlávia) kivételével valamennyien a BSK tagjai.

A magyar együttes ma délután utazik el Budapestről és az esti gyorsvonattal érkezik Beográdba. Csapatvezetők: dr. Gidófalvy Pál, az MLSz miniszteri biztosa, vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány, Tóth-Potya István edző és Takács uti intéző. A játékosok holnap délután a BSK-pályán könnyű edzést tartanak, hogy megszokják a talajt s felkészítsék az utazástól megmerevedett izmaikat.

Beográdban óriási érdeklődéssel várják a nagy mérkőzést s a jegyelővételtől itélve, na tovább tart a mestani szép idő, teit ház lesz. A nézők közt természetesen igen nagy számban lesznek a vajdasági futballszurkolók is, több helységről külön autóbust indítanak.

A mérkőzés helyarált: díjhely párholyban 60, a lelátón 40 dinár, állóhely 20 dinár. Jegyeket elővételben naponta este 8 óráig lehet beszerezni a VNSz irodijában, Beograd, Knez Mihajlova 7, II. emelet.

ANGLIÁBAN HADI FUTBALLBÁJNOKSÁGOT RENDEZNEK

Angliában újból megkezdődtek a labdarugómérkőzések. A szövetség elrendelte, hogy körzeti beosztás szerint teljes üzemmel bonyolítsák le a bajnoki mérkőzéseket. A küzdelmek nyolc csoportban már megkezdődtek. Az Arsenal az első mérkőzésen 8:4-re győzött a Charlton ellen. A meccset a megengedett maximális számú közönség — 10.000 ember — nézte végig.

Az elsőtétítési intézkedések következtében a labdarugómérkőzéseket korán kezdik, hogy az idegenben játszó csapat besötétedésig hazatérhessen. A körzetbeosztás egyébként is úgy készült, hogy a csapatok megfelelő vasuti összeköttetéssel rendelkeznek.

Akácresak a világháború alatt, most is sűrűn küldik a labdákat a frontra. Az Army Comfort Committee százával expedálja a labdákat az angol csapattestekhez.

Ellátják a kerek bőrlabdával a franciaországi frontot és a szigetországi gyakorlótereket is.

A futballmérkőzésekre katonajegyet adtak ki. Katonák félárát (hat pennyt) fizetnek. A klubok már ez alapon készítették el költségvetésüket.

A bajnoki mérkőzéseken az egyesületek legjobb játékosaiikkal vesznek részt.

Az egyesületek önként elhatározták, hogy továbbra is rendeznek játékosaikat.

JÖVŐRE 8 CSAPAT LESZ A HORVÁT LIGÁBAN

A horvát-szlovén liga intézőbizottsága legutóbb megtartott ülésén elhatározta, hogy a tavaszi forduló második vasárnapját is előrehozza, mégpedig november 26.-ra a következő mérkőzésekkel: Zagrebban Gragyanszki—Konkordia és HASK—FC Lyublyana, Varazsdinban Szlávia—Hajduk, Szpliben Szpliti SK—Szarajevói ASK és Szubotican Bácska—osizjeki Szlávia. A hátralevő tavaszi bajnoki mérkőzéseket február 11—március 24 között bonyolítják le.

A nagy sietésre azért van szükség, mert jövőre teljesen átalakul, illetve megszűnik a horvát-szlovén liga. Az FC Lyublyana kiválik és visszamegy a szlovén szövetségbe s így csak horvát liga lesz a szerb liga mellett. A horvát liga kilencedik helyezettje kiesik s visszamegy az alszövetségbe, úgyhogy mindössze 8 résztvevője lesz a horvát ligának az 1940-41.-i bajnoki évadban.

Rövid sport hírek

Hivatalos NAK-közlmények. A mai futballszakszabályi ülés kivételesen elmarad. — Vasárnap délelőtt féltíz órakor az ifjusági B-csapatunk a mi pályánkon barátságos mérkőzést játszik a HASK ellen. — A vezetőség.

Petrovics, a beográdi Jugoszlávia kitűnő csatára, hír szerint rövidesen a bukaresti Rapidhoz szerződik (Siposs csapatához). A bukaresti egyesület 50 ezer dinár lelépési díjat fizet.

Néhány olasz csapat, elsősorban a Bologna, Lazio és Juventus, tavasszal a skandináv államokban fog portyázni.

A horvói Bata SK vasárnap Mitrovicán barátságos mérkőzést játszik a Gragyanszkiival.

Pozsony válogatott csapata vasárnap így áll fel Zagrebban a városi válogatott ellen: Reimann — Vanák, Tijasny — Juracek, dr. Hadek, Bíró — Polcsák, Firányi, Porupszki, Földes, Lunor.

Háda József, a Ferenváros volt válogatott kapusa, a Gamma FC-hez szerződik, amelyben a volt zöldfehér játékosok közül Kemény és Toldi rugja a labdát.

SAKK-HIREK

Noviszád: Olvasó és Gazdakör—Rádnicski 7:1, barátságos. A telepi csapat könnyen győzött, revánsmérkőzés november 19-én lesz.

A beocsini gyári munkások és alkalmazottak Olvasóköre vasárnap, november 12-én Noviszádon vendégszerrepel. A beocsini csapatot az Adamovics-telepi Olvasó és Gazdakör sakkszakszabályja látja vendégül barátságos mérkőzésre.

TENGERÉSZEK—REPÜLŐK 4:2

Az egyik vizen jár, a másik meg léghelyben. Szárazon egyik se mozog kellőképpen. Szárazföldi harcban ha összekerülnek, Nem a repülők, de a labdák repülnek. S talán a repülők a hálóban usznak. Hogy ellenkapuba bejutni nem tudnak. Hiába repülnek a léghen remekül. A tengerész-labda földön jobban repül.

FANYAR TÓBIÁS

5 Kérdés:

1. Ki volt az öccse Gertrudis királynénak, II. Endre feleségének?
2. Mi a spanyol trónörökös hivatalos neve?
3. Hogyan hívják az egyiptomi uralkodót?
4. Melyik volt a germánok szent állatja?
5. Melyik a legdrágább fém?

Válasz

reg napi kérdéseinkre

Kérdés: Ki volt Széchenyi felesége?

Felelet: Seilern Krisztina grófnő.

Kérdés: Hány hónap volt egy római esztendőben?

Felelet: Tíz.

Kérdés: Mi a Kleopátra tüje és hol van?

Felelet: Egyiptomi obeliszk. Most Londonban a Themse partján.

Kérdés: Kinek a dicsőítésére írta Beethoven a Symphonia Eroicat?

Felelet: Napoleon dicsőítésére.

Kérdés: Hol van a sóhajok hidja?

Felelet: Velencében.

RO-KA

batériás óra

igen fontos kellék üzletekben, irodákban, gyárakban, háztartásokban, mert anélkül, hogy üzemköltséget »felhúzzát« vagy bármilyen egyéb kezelést igényelne, mindig megbízhatóan és pontosan jár. — KÉRJEN LEÍRÁST!

Konrath D. D. Szubotica

Vidékre „költöztetik” a franciák a Pantheon halottait

Párisban, ahol homokzsákokkal torlasztották el a középületek, muzeumok bejárait, ablakait, hogy megvédjék a légitámadások okozta pusztításoktól, most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy

elszállítják és ideiglenes nyugvóhelyen helyezik el a Pantheon halottait, a franciák »örök« halhatatlanjait.

A francia nagyságok porhüvelyei tehát vándoruttra indulnak, hogy valamelyik vidéki francia városka temetőjében pihenjenek addig, amíg elül a háborús vihar és amíg visszavihetők őket örök nyugvóhelyükre.

A földi életből eltávozott nagyságok eltemetése nem jelent minden esetben örök nyugodalmat is. A történelem folyamán igen sok példát találunk arra, hogy politikai vagy érzelmi okokból az egyszer elhantolt sirt felásták, hogy más helyre vigyék az elhunyt tetemet.

ELKALLÓDOTT EREKLYÉK

Byront is két helyen temették el. A nagy angol költő Görögországban hunyta le örökre szemét. A görögök nagyon szerették Byront és halálakor háromhetes gyászt rendeltek el az országban.

Csak hosszú huzavona után adták ki a költő porhüvelyét az angol kormány erélyes fellépésére.

A nagy angol nemzeti költőt a westminsteri kolostorban akarták örök nyugalomra helyezni. A költő szívét azonban nem kaphatták meg az angolok, a görögök ezüst kehelybe zárva, egészen a török megszállásig Missolanga városkában őrizték, azután pedig

eltűnt és soha többé nem sikerült nyomára akadni.

Hosszu ideig őrizték a santa-luciai akadémiában Rafael csontvázát, de amíg ide került, sok furcsaság esett meg a világ egyik legnagyobb festősenijével. Amikor Goethe megtekintette Rafael földi maradványát, így kiáltott fel:

— Ez a hatalmas koponya ezer közül is kiválna!...

A halhatatlan német költő nagyot tévedett. Amikor 1833-ban az akkor már a Pantheonban elhelyezett Rafael sírját felnyitották, a koponya is a rendes helyén volt. A santa-luciai »Rafael« csontvázát erre gyorsan eltűntették, de Goethenek sohasem mondták meg, hogy a santa-luciai áradó szavak —

idegen koponyának szóltak.

Mozart a legnagyobb nyomorúságban halt meg, még külön sirt sem kapott. Hosszu évek mulva a teme-

tőt fölásták és a sírásók hanyagsága miatt

elkeverődtek a csontok.

Tudósokból álló bizottság évekig vizsgálta a csontokat, amíg megállapította, melyek Mozart csontjai. Hogy ez mennyire megbízható, azt nem nehéz elképzelni.

CHOPIN SZIVE

Chopin koporsója egy párisi temetőben nyugszik, de utolsó kívánságához képest szívét halála után kivágták és szülőhazájába, Lengyelországba szállították. 1860-ig a varsoói Szent Kereszt-kolostorban őrizték, de az akkori felkelés idején eltűnt.

Voltaire holttestét sokáig a Pantheonban őrizték, amíg a forradalom szét nem szórta hamvait. Ugyanez a sors érte Rousseau hamvai is, ugyanugy, mint Boccaccioét is. Mussolini parancsára most alakult meg a bizottság Boccaccio sírjának felkutatására.

Ismeretlen sírban nyugszik legnagyobb költőnk, Petőfi is.

A kultúra, az utókor ragaszkodása állandóan napirenden tartja a kérdést.

Az emberiség remél és nem hagy fel reményével, hogy egyszer szellemi nagyjainak eltemetési helyét megtalálja, hogy az utódok elzárandokolhassanak a sírokhöz és hitet merithessenek a további munkára.

Ma, amikor a franciák azon gondolkoznak, hogy elhunyt nagyjait porhüvelyét elviszik Párisból, nem fenyeget az a veszély, hogy az új ideiglenes nyugvóhely feledésbe megy, mint a multban, mert remélhető, hogy a vizsály egyszer véget ér és a vándorló porhüvelyek vizsgálhatók végső helyükre.

Ali Kemal repülőkapitány feleségül veszi hős hadnagyát

Ankarából jelentik: A török hadsereg egyetlen női tisztje, Sabiha Göksten kisasszony, a török légi-haderő hadnagya, most köt házasságot Ali Kemal repülőkapitánnyal. Sabiha kisasszony Kemal Atatürk fogadott leánya és nemcsak mint kiváló repülő, hanem mint

félelmet nem ismerő tiszt is ismeretes a török birodalomban.

A repülő amazon elhatározása, hogy házasságra lép legjobb barátjával és feleségével, nagy örömet keltett úgy tisztársai, mint a társaságban is és a nem mindennapi esküvőre nagy előkészületeket tettek.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszd

MA PREMIÉR

Kitünő, vidám bécsi nagyjelm:

A megnyírt sündisznó

HANS MOSER HERMA RELIN
FRITZ KAMPERS

Köhögést, sántaságot, szegénységet nem lehet eltitkolni — mondja a közmondás. Köhögésnél, rekedtségnél, hurtnál, torokpanaszoknál tegyünk 3 csepp

„Növényharmatot”

egy tányér forró vízre s a felszálló baizsamos gőzöket lélegezzük be. Ez az ezerjő háziszser cukron véve is többet ér, mint a sok köhögés ellen kinált cukorka. Ára zöld üvegben 12.— dinár. 7330

ALLAST KERES

APOLÓNONEK, társalkodónéknak, házvezetőknéknak ajánlunk intelligens, középkorú högy, vizsgázott apolónó. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 7379

NEVELŐNŐI vagy betegápolónői állást vállalna szerény díjazás mellett, több nyelvet beszélő, intelligens nő. Cím a kiadóban 7383

KIADÓ

KÉTSZOBÁS szép lakás mellékhe-lyiségekkel kiadó. Noviszd, Szlovácska u. 28. 7275

KERESLET

KERESÜNK Noviszd részére két-három kereskedelmi szellemű hölgyet magánfélek látogatására. Könnyű munka, kedvező feltételek. Felvilágosítás: 9—11 és 3—5 óráig a Szloboda szálloda sörözőjében. 7387

Legszebb szőrméket

szakszerű alakításokat és javításokat a legjobban **BERZE** szűcsmesternél Szubotica, Szokolcska 2.

Száraz tűzifát

a legolcsóbb napi áron házhoz szállít **SCHEIER** fatelep, Szubotica Presztolonasled, Petra 31/a Tel. 523

Mielőtt szőrmeszűségletél

beszerzésre forduljon bizalommal **Zsulyevics** szűcsmesterhez. Szakszerű alakítások és javítások a legolcsóbban. Szubotica, Pa.iceva u. 8.

Órák, ékszer, KOLLÁR - BAJMOK

rádiót, szemüveget, kerékpárt, varrógépet, csillárt, zseblámpát, batériát legolcsóbban ajánl: 359

DKE

batériás, valamint hálózati

rádiókészülék

(Néprádió) rendkívül jó és sokkal többet ér, mint amennyi az ára, mert az szociális és propagandaszitikus okból **csak 750 dinár**. Ezen készülékek rendkívül kevés áramot fogyasztanak és melegen ajánlhatók

Megrendeléseket ajánlatos mielőbb eszközölni

Konrath D. D. Szubotica

KERESÜNK azonnalra négy szabó-segédet, kettőt kismunkára és kettőt nagymunkára. Braća Boldocki szabóműhely, Petrovác. 7384

KÜLÖNFÉLE

SOHASEM LESZ KERESLET NÉLKÜL az, aki nálam mérlegképes könyvelővé kepeztetni ki magát. — Kérjen prospektust! Borbély Lajos, könyvszakértő, Noviszd, Postfah 75. Lakás: Kralja Petra II. ulica 102. számú ház mellett uj uccában. 6000

Dr. FILIPON CRÉME a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W.

gépkocsi képviselő **AUGUST KUTALEK**, Noviszd, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06.

VEZÉK használt ruhákat, kalapokat, cipőket stb. Hívásra házhoz megyek. Husnija Hodzsics, ószeres, Noviszd, Temerinszka 30. 7375

TÜZHELYEK, kályhák legolcsóbban SZENES vasúletben SZUBOTICÁN.

SZEPLÓT, pattanást, hámlást, orrvörögödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltűntethet **DARUVÁRI** krém minden szakületben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszerár. Szubotica.

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerboštóség és kiadóhivatal Noviszd, Kr. Petra II. (Futoski put) 90
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andreo Dezsó**

A kiadóhivatali feladatok elvégzéséért: **Blaszek Ferenc**

Pretpiata — Előfizetés:

Egy óra 28.— dinár

(kihordó útján 30 din.)

Három óra 80.— dinár

(kihordó útján 86 din.)

Félévre 160.— dinár

(kihordó útján 172 din.)

százalékos svakodnevno. Megjelenik naponta Post. čekovni račun — Postacsekizsamlas

Beograd, 59.754, Zagreb, 46.692

HÁZAK-PALOTÁK TÖZSDÉJE

Beogradban
Kr. Milana 20
Tel. 27-796

NEIMAR

legnagyobb és régóta
mint 2000 különböző

fennálló ingatlanforgalmi iroda. Több
házzal-bérházzal-palotával rendelkezünk.

Nyomatott az Uránia nyomdai műintézet és kiadóvállalat körforgógépén, felelős nyomdavezető: Frank Jozsef, Kralja Petra II. (Futoski put) 50.